34-35 (416-417)
2004 йил 25 август
Чоршанба

ҲАР КИМ САВОБ ИШ ҚИЛСИН, ҲАР КУН САВОБ ИШ ҚИЛСИН!

Mahalla

O'ZBEKISTON OQSOQOLLAR KENGASHI "MAHALLA"

Газета 1996 йил январь ойидан чиқа бошлаган

Ўзбекистон Оқсоқоллар кенгаши, «Маҳалла» жамғармасининг нашри

Чоршанба кунлари чиқади

саҳифада

2
- Машҳура Японияда, Наоко Сано Ўзбекистонда
- "Мени котибликдан қандай бўшатдилар?.."

3
- Тўхтамишнинг енгилиши
- Келинлару куёвлар, тиббий кўрикдан ўтинглар!

4
- Аваз Ўтарнинг аянчли тақдири
- "Қонли олишув" муваффақияти

Олимпиада-2004

ДАСТЛАБКИ МЕДАЛЬ НАҚД

Афина Бокс бўйича терма жамоамизнинг энг ёш аъзоси Баҳодир Султонов чорак финалда Канада вакили Андрей Кунерни 44:32 ҳисобида мағлубиятга учратиб, ярим финалга йўлланма олди.

Бу Баҳодиржон камида бронза медалини ўзи учун нақд қилиб қўйди, ниҳоят, юртдошларимиз ҳам Афина олимпиадапсида медалларга эришишни бошлашди деганидир.

Энди Баҳодиржон финалга чиқиши учун Сидней олимпиадаси ғолиби, жаҳон чемпиони Гилермо Ортиз Ригондо (Куба) билан куч синашади.

* * *

Байдарка ва каноэда эшкак эшиш баҳсларида иштирок этаётган спортчиларимиз 500 метрга ўтказилган пойгаларнинг саралаш босқичидан муваффақиятли ўтди.

Антон Руахов ҳамда иқтидорли байдаркачимиз Юлия Борзова ҳам яккалик баҳсларида ярим финалга йўлланма олди. Жуфтлик беллашувларида қатнашган Алексей Бобожонов ҳамда Сергей Борзов ярим финалга чиқди.

Иккинчи чақириқ Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси ўн бешинчи сессиясининг очилиши тўғрисида

Иккинчи чақириқ Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг ўн бешинчи сессияси 26 август куни эрталаб соат 10 да Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг мажлислар залида очилади.

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси депутатлари диққатига

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси депутатлари 25 август куни соат 9.00 дан 18.00 га қадар ва 26 август куни соат 8.30 дан 10.00 га қадар Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисида рўйхатга олинади.

— Яна нима дейди?
— Хайрли иш беминнат бўлсин, — дейди.

Янги парламент: у қандай шаклланади?

САЙЛОВ: МИЛЛИЙ ҚОНУНЧИЛИК ВА ХАЛҚАРО АНДАЗАЛАР

Мустақиллик — тенгсиз олий неъмат. Мустақиллик — аввало ўз тақдиримизга ўзимиз эгалик қилиш, келажагимизни ўз қўлимиз билан барпо этиш ҳуқуқидир. Мустақиллик — юртимиз бойликларидан фақат халқимиз ва Ватанимиз манфаатлари йўлида фойдаланиш, азалий маънавий қадриятлар ва миллий анъаналардек бебаҳо меросимизни асраб-авайлаб, келгуси авлодларга янада бойитган ҳолда етказиш, демак.

Айни вақтда, Президентимиз Ислом Каримов таъкидлаганидек, мустақиллик зиммамизга олган халқаро мажбуриятларга риоя этиш ва уларни бажариш, Бирлашган Миллатлар Ташкилоти низоми талабларига, халқаро ҳуқуқнинг умумэътироф этилган меъёрларига қатъий амал қилиб яшаш масъулиятини бизга сўзсиз юклайди.

Демократик ҳуқуқий давлат ва фуқаролик жамияти, фаровон ҳаёт барпо этишдек эзгу мақсад ва марраларга етиш йўлида амалга оширилаётган кенг қамровли ҳаётбахш ислоҳотлар жараёнининг амалдаги босқичида навбатдаги залворли ўзгариш — икки палатали парламент сайловлари арафасида турибмиз.

Кейинги йилларда юртимизда ушбу улкан ижтимоий-сиёсий тадбирга тайёргарлик доирасида пухта ҳуқуқий негизни шакллантиришга жиддий эътибор қаратилди. Хўш, Ўзбекистон Республикасининг сайлов тўғрисидаги қонунлари бу борадаги дунё андазаларига, халқаро ҳуқуқ меъёрларига нечоғли мос келади? Юридик фанлар доктори, профессор Акмал САИДОВ билан шу хусусда суҳбатлашдик.

— Истиқлол йилларида мамлакатимизда халқаро ҳуқуқ андазалари ва талабларига, илғор чет эл юридик тажрибасига ҳамда миллий-тарихий анъаналаримизга мос сайлов қонунчилиги тизими яратилди, — дейди А.Саидов. — Ўзбекистоннинг ҳозирги замон сайлов ҳуқуқи халқ ҳокимиятини яққол намоён қиладиган муҳим конституциявий институтдир.

Миллий сайлов қонунчилигимиз эркин демократик сайловлар ўтказиш бўйича халқаро сайлов андазалари мажмуини ташкил этувчи халқаро ҳуқуқнинг умумэътироф этилган принциплари ва нормаларига тўла мос келади. Ўзбекистон Республикаси Конституцияси Муқаддимасида таъкидланганидек, юртимизда халқаро ҳуқуқнинг умумэътироф этилган қоидалари устунлиги тан олинади.

XX асрнинг иккинчи ярмидан бошлаб фуқароларнинг сайлов ҳуқуқлари ва эркинликлари мавзуси нуфузли халқаро ташкилотлар жиддий шуғулланадиган масалага айланди. Ҳозирги пайтда дунёда инсоннинг сайлов ҳуқуқлари ва эркинликларини таъминлаш, эркин демократик адолатли сайловларни ташкил этиш ва ўтказиш соҳасига доир йигирмадан зиёд халқаро норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар мавжуд.

Сайлов ҳуқуқи соҳасига тааллуқли принциплар ва андазалар Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг бир қанча халқаро универсал ҳужжатларида, хусусан, Инсон ҳуқуқлари умумжаҳон декларацияси, Фуқаролик ва сиёсий ҳуқуқлар тўғрисидаги халқаро пакт, Ирқий камситишнинг барча шаклларини тугатиш тўғрисидаги халқаро конвенция ва бир қатор бошқа ҳужжатларда мустаҳкамлаб қўйилган.

Давлат ҳокимияти вакиллик органига сайлов масалаларига ўзида 145 давлат парламентларини бирлаштирган ва, шу жумладан, Ўзбекистон Республикаси ҳам аъзо ҳисобланувчи Парламентлараро иттифоқ ҳам катта эътибор қаратади. 1994 йили Парламентлараро иттифоқ Кенгаши «Эркин ва адолатли сайлов принциплари тўғрисидаги декларация»ни қабул қилди. Ушбу Декларация барча мамлакатлар ҳукуматлари ва парламентларини мазкур ҳужжатда белгиланган сайлов ҳуқуқи соҳасига доир халқаро принциплар ва нормаларга амал қилишга даъват этади.

Минтақавий халқаро ташкилотлар ҳам ўзларининг — Инсон ҳуқуқлари ва асосий эркинликларини ҳимоялаш тўғрисидаги Европа конвенцияси, Инсон ҳуқуқлари тўғрисидаги Америка конвенцияси, Инсон ва халқлар ҳуқуқларининг Африка хартияси каби — халқаро-ҳуқуқий ҳужжатлари тимсолида халқаро сайлов андазаларига жиддий аҳамият қаратаётир.

Европада Хавфсизлик ва ҳамкорлик ташкилотининг (ЕХҲТ) демократик сайловлар соҳасидаги асосий андазалари Инсонийлик мезонлари бўйича Копенгаген ҳужжатида (1990 йил) ўз аксини топган. ЕХҲТ сайлов принципларини ихчам ҳолда қуйидаги еттита сўз — универсаллик, тенглик, эркинлик, адолатлилик, яширинлилик, очиқлик ва ҳисобдорлик — мисолида ифодалаш ўринли, деб ўйлаймиз. Бу — ҳар бир овоз эътиборга олиниши ва фуқаро давлат ҳокимияти вакиллик органларини шакллантиришга кўмаклашиши мумкин эканлигининг ўзига хос далолатидир.

2-саҳифада

Истиқлол — маҳалладош тақдирида

Қулмон ОЧИЛОВ:

"БАРАКА — МЕҲРГА ЙЎҒРИЛГАН МЕҲНАТДА"

"Mahalla" газетаси анкетаси саволларига Ўзбекистон миллий ахборот агентлиги бош директори ўринбосари, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган журналист Қулмон ОЧИЛОВнинг жавоби.

— Истиқлол мамлакатимиз, халқимизга азалий орзу-истакларининг рўёбини берди. Бунинг ҳаётдаги кўринишлари мисолини санаб саноғига етиш қийин, сўзда ифодалаш камлик қилади. Айни пайтда шундай улуғ, азиз неъматни асраш, уни мустаҳкамлаш ҳар биримизнинг муносабатимизга боғлиқ, албатта. Сиз Ўзбекистон фуқароси сифатида Ватанимиз мустақиллигини янада мустаҳкамлаш учун нималар қилдингиз ва қилмоқдасиз?

— Мен мамлакатимиз истиқлолини мустаҳкамлаш, деганда, аввало ҳар бир юртдошимиз, қайси касб ва лавозим эгаси бўлишидан қатъи назар, ўзига ишониб топширилган вазифани, ишни сидқидилдан бажаришини тушунаман. Деҳқон ёки фермер даласида астойдил меҳнат қилиб, мўл ҳосил етиштирса, қурувчи бир-биридан кўркам бинолар, иншоотлар бунёд этса, талаба яратилган улкан имкониятлардан самарали фойдаланиб, билим чўққиларини эгалласа ва эрта бир кун малакали мутахассис сифатида халқимизнинг корига яраса, қандай яхши!

Бундан, аввало, ўша одамнинг ўзи, оиласи катта манфаат кўради — рўзғори обод бўлади. Қолаверса, эл-юртга ҳам улкан фойдаси тегади. Зеро, қатралар йиғилиб дарёга, дарёлар қўшилиб уммонга айланади. Мингларнинг, миллионларнинг ҳалол ва яратувчилик меҳнатидан юртимиз янада гуллаб-яшнайди. Ватанимизнинг иқтисодий қудрати янада ошиб, мустақиллигимиз мустаҳкамланади.

Давлатимиз раҳбари Ислом Каримов таъкидлаганларидек, ривожланган мамлакатлар аҳли эришган фаровонлик, биз орзу қиладиган тўкис ҳаёт ўз-ўзидан пайдо бўлмайди. Бундай ҳаёт барча фуқароларимизнинг меҳр билан қилинадиган меҳнатидан, чекадиган заҳматидан вужудга келади.

Барака — меҳрга йўғрилган меҳнатда.

Мен ана шундай ақидаларга амал қилиб яшашга ва ишлашга уринаман.

— Меҳр ва мурувват йилининг ўтган даврида Сиз қандай савобли ишлар қила олдингиз?

— "Ўнг қўлинг қилган хайрли ишни чап қўлинг билмасин." Бу ҳадис ҳамюртларимиз тилида жуда кўп такрорланади. Лекин негадир бунга амал қилувчилар камайиб бораётгандек, яъни ўз хайрия ишининг ошкоралигини таъминлашга ҳаракат қилувчилар кўпайиб қоляпти. Тўғри, ҳар бир ибратли ишни намуна сифатида тарғиб қилишнинг ҳам фойдаси бор. Аммо хайрли ишлар мақтаниш учун қилинмайди. Овоза қилинса, миннатга, таъмага айланади. Бунинг устига сизнинг моддий кўмагингизга муҳтож одамнинг кимлардандир камлигини юзига солиш бўлади.

— Жамиятимизда маҳалланинг роли тобора ошиб бормоқда. Ўз маҳаллангиз ва маҳалладошларингиз билан муносабатингиз қандай?

— Шукрки, доим яхши. Юнусободнинг Чинор маҳалласи энг обод гўшалардан бири. Одамлари жуда аҳил, меҳр-оқибатли.

Уч-тўрт йил бурун қурувчи қўшнимиз — Фарҳод исмли татар йигити баланд иморатдан йиқилиб, тўшакка михланиб қолди. Бунинг устига, аёли ногирон эрини ташлаб туғилган юрти — Россияга равона бўлди. Маҳалламиз аҳли ҳар томонлама қўллаб-қувватламаганида, аламини ароқдан олишга берилган ёлғиз йигитнинг кейинги тақдири янада аянчли кечиши аниқ эди. Қўни-қўшнилар навбати билан унинг ҳолидан хабар олишга, кўнглини кўтаришга киришдик. Биримиз уни машинамизда шифохонага олиб бориб, врачларга кўрсатсак, бошқамиз озиқ-овқат, дори-дармондан кўмаклашдик. Яна кимдир Фарҳодни ногиронлар аравачасига ўтқазиб, сайр қилдирган, тўй-маъракага олиб борган.

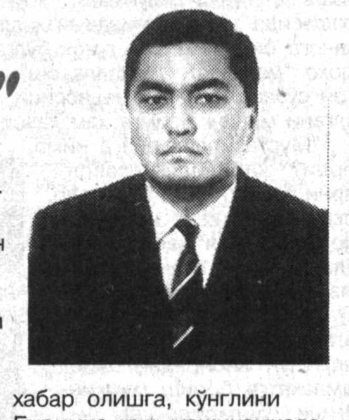

Хуллас, йигит ўзини қўлга олди. Телерадио аппаратлари, кир ювиш машинаси каби рўзғор буюмларини таъмирлашни ўрганди. Маҳалламиз фаоллари ҳам қараб туришмади. Ҳозир Фарҳоднинг турмуши изига тушиб кетди — уйланган, ўз хусусий дўкони бор.

Бу айни кунда юртимизда маҳалланинг оддий инсон тақдиридаги ўрнига бир мисол.

Ўтган 14-15 август кунлари бутун мамлакатимиз аҳли ҳашарга чиқди. Чинор аҳли ҳам бу хайрли тадбирдан четда турмади. Аслида, маҳалламизда ҳар ҳафта ҳашар. Лекин биров-бировга ҳашарга чиқ, уни қил, буни қил демайди. Шунинг учун тўққиз қаватли, 125 хонадонли уйимизнинг атрофи ҳамиша тоза-озода.

Мен шундай фариштали, тинч-осойишта маҳаллада яшаётганим, унинг аҳил жамоаси билан фахрланаман.

Мавлуда ХЎЖАНИЁЗОВА суҳбатлашди.

ҚОВУН САЙЛИ

Қовун навлари кўпайганини кўрсатди

Яқинда қадимий ва навқирон Бухоро шаҳрининг улуғ қадамжоларидан бўлган "Сомонийлар" дам олиш масканида "Табаррук замин саховати" номли анъанавий байромона тадбир бўлиб ўтди.

Қовун сайлига бағишлаб саккизинчи бор ўтказилаётган ушбу тадбирда вилоятдаги 35 та фермер ва 71 та ширкат хўжаликлари вакиллари ўзлари етиштирган 300 тоннага яқин қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари билан иштирок этишди. Шуниси диққатга сазоворки, қовун турларининг бу йилги ўсиш суръати ўтган мавсумга нисбатан анча юқори кўрсаткичга эга. Сайлда 70 га яқин қовун навлари йиғилганларга намойиш этилди. Подагари, Қорахони, Маҳалла, Охунбобоев, Ёбузхўр каби маҳаллалар деҳқонлари томонидан етиштирилган янги қовун навлари сайл қатнашчилари томонидан юксак баҳоланди. Тадбирда Ҳасан Рамазонов, Обид Ҳамроев сингари миришкор деҳқонлар сўзга чиқиб, ушбу байрамона тадбир келгуси мавсумда янги қовун навларини яратиш учун яна ҳам пухта замин яратишини билдирди.

Л.ҲАЙИТОВА,
"Mahalla" мухбири.

Фарғона вилояти

"СОЙБОЗОР" — ДАМ ОЛИШ МАСКАНИ

Сўх туманида Ҳазрат Али, Султонмаҳмуд, Кулфи Занжир кушо, Ҳаити Сангин дам олиш масканлари мавжуд эди. Улар қаторига янги барпо этилган "Сойбозор" дам олиш маскани ҳам қўшилди.

"Сойбозор" дам олиш маскани шундоққина Сўх тумани марказига яқин Ўш — Баткен — Сўх — Қизилқия йўллари кесишган ҳудудда жойлашган. Бу маскан Сўх сойи бўйида, қадимги бозор ўрнида қад ростлагани боис, "Сойбозор" деб юритилди.

Ушбу дам олиш маскани шундоққина тоғ ёнбағрига туташ. Атрофи дов-дарахтлар билан ўралган. Ҳавоси мусаффо. Унда минг ўринли ўриндиқлар ўрнатилган табиий шароитдаги очиқ театр майдони, фавворалар, миллий услубда қурилган сўри — айвонлар мавжуд. Савдо расталари очилган. Уларни қишлоқ ва маҳалла фуқаролари ҳашар йўли билан бунёд этишган. Дам олиш масканини тез ва сифатли қуриб битказилишига тумандаги "Бинокор-меъмор" хусусий фирмаси ва 5-автотранспорт корхонаси ходимлари ҳам яқиндан ёрдам беришди.

Бу янги дам олиш маскани Республикамиз Мустақиллигининг 13 йиллиги арафасида қуриб битказилди. Байрам куни бу ерда сўхликлар яйраб-қувнаб дам олишади.

Қодир ШОДМОНОВ,
"Mahalla" мухбири.

"Футболимиз келажаги" турнири мусобақаларида

ТУРОН — ГУРУҲ ҒОЛИБИ

Шаҳрисабз шаҳрида "Футболимиз келажаги" республика турнири мусобақаларининг 15-16 ёшли ўсмирлар ўртасидаги ҳудудий гуруҳ ўйинлари ўтказилди. Унда Қорақалпоғистон Республикаси ҳамда Хоразм, Сурхондарё, Самарқанд, Бухоро, Навоий ва Қашқадарё вилоятларининг жамоалари иштирок этдилар. Қизғин курашлар остида ўтган турнирда Шаҳрисабз тумани Турон маҳалласи жамоаси биринчи ўринни эгаллади. Иккинчи ва учинчи ўринлар Самарқанд вилояти Булунғур тумани Х. Жўрабеков, Сурхондарё вилояти Қумқўрғон тумани Дўстлик маҳаллалари жамоаларига насиб этди.

Ғолиблар Қашқадарё вилояти Оқсоқоллар кенгаши ва "Маҳалла" жамғармаси вилоят бўлимининг қимматбаҳо совғалари билан тақдирландилар.

МУХБИРИМИЗ.

Тошкент шаҳри

БЕШҚАЙРАҒОЧ — ПОЙТАХТ ҒОЛИБИ

Маълумки, юртимиз маҳаллаларида оммавий спортни ривожлантириш, аҳоли ўртасида соғлом турмуш тарзини шакллантириш, шунингдек, ёш авлодни баркамол инсонлар қилиб вояга етказиш мақсадида Ўзбекистон Оқсоқоллар кенгаши ва "Маҳалла" жамғармаси томонидан ўтказилаётган "Футболимиз келажаги" турнири мусобақаларининг иккинчи босқичи давом этмоқда.

Яқинда ушбу турнирнинг 9-10 ёшли ўсмирлар ўртасида Тошкент шаҳри ғолиблиги учун кечган баҳсларига якун ясалди. Мусобақа сўнгида ғолиблик учун даъвогар бўлган тўрт жамоа майдонда ўзаро куч синашдилар. Қизғин ва муросасиз кечган баҳслар якунида ғолиб жамоалар номи маълум бўлди. Унга кўра Акмал Икромов туманидаги Бешқайрағоч номли маҳалла ёш футболчилари биринчи, Сергели туманидаги Ёшлик маҳалласи жамоаси иккинчи ҳамда Юнусобод туманидаги Нодирабегим маҳалласи ўсмир спортчилари учинчи ўринларни қўлга киритдилар.

МУХБИРИМИЗ.

Фаолиятингиз учун зарур қўлланма

ФАРМОН ВА УНИНГ ИЖРОСИГА ОИД ҲУЖЖАТЛАР

Ўзбекистон "Маҳалла" хайрия жамғармаси, Ички ишлар вазирлиги, Хотин-қизлар қўмитаси томонидан "Ўзбекистон Республикаси Президентининг "Ўзбекистон Хотин-қизлар қўмитаси фаолиятини қўллаб-қувватлаш борасидаги қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги Фармонига оид чиқарилган ҳужжатлар тўплами алоҳида рисола тарзида нашрга тайёрланиб, чоп этилди.

Рисола мазкур Фармон, Фармон ижросини таъминлаш чора-тадбирлари дастури тўғрисидаги Ўзбекистон Вазирлар Маҳкамасининг қарори матни, Фармонда белгилаб берилган вазифалар муҳокамасига бағишлаб Оқсаройда бўлиб ўтган мажлис тафсилотлари баёни, шу ҳужжатлар ижросини таъминлашга оид Ўзбекистон Оқсоқоллар кенгаши ва "Маҳалла" жамғармаси томонидан белгиланган тадбирлар тафсилоти ҳамда "Фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари (фуқаролар йиғинлари) таркибидаги хотин-қизлар билан ишлаш комиссиялари фаолияти тўғрисида"ги Намунавий низом, "Фуқаролар йиғинларининг диний маърифат ва маънавий-ахлоқий тарбия бўйича маслаҳатчиси фаолияти тўғрисида"ги Намунавий низомни ўз ичига олган.

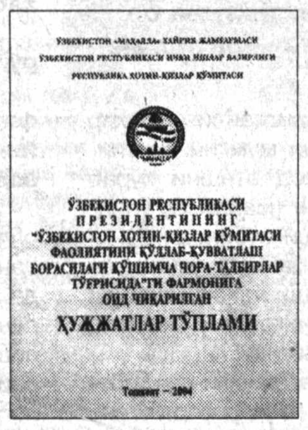

ЎЗБЕКИСТОН «МАҲАЛЛА» ХАЙРИЯ ЖАМҒАРМАСИ
ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ИЧКИ ИШЛАР ВАЗИРЛИГИ
РЕСПУБЛИКА ХОТИН-ҚИЗЛАР ҚЎМИТАСИ

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ "ЎЗБЕКИСТОН ХОТИН-ҚИЗЛАР ҚЎМИТАСИ ФАОЛИЯТИНИ ҚЎЛЛАБ-ҚУВВАТЛАШ БОРАСИДАГИ ҚЎШИМЧА ЧОРА-ТАДБИРЛАР ТЎҒРИСИДА"ГИ ФАРМОНИГА ОИД ЧИҚАРИЛГАН

ҲУЖЖАТЛАР ТЎПЛАМИ

Тошкент – 2004

"Mahalla" МУШТАРИЙЛАРИГА СОВҒА!

Ўзбекистон Республикаси "Матбуот тарқатувчи" Акциядорлик компанияси "Mahalla" газетасининг обуначиларини рағбатлантириш мақсадида "Mahalla" газетаси 2004 йилнинг август ойи обуначиларига ўзининг махсус совғаларини тақдим этади.

Совғалар (қизиқарли оммабоп нашрлар, плакатлар тўплами кабилар) обуна уюштирган ташкилотлар тармоқлари орқали ҳар бир обуначига етказиб берилади. Совғалар етказиб берилмаган тақдирда обуначилар обунани уюштирган почта ва "Матбуот тарқатувчи" жамиятлари ходимларидан етказиб берилишини талаб қилишлари мумкин.

Ўзбекистон Республикаси "Матбуот тарқатувчи" Акциядорлик компанияси маъмурияти

Mahalla

Ўзбекистон Республикаси матбуот ва ахборот Агентлигида **060** рақами билан рўйхатга олинган.

Нашр кўрсаткичи:148

Ҳомий:
«Матбуот тарқатувчи» ҳиссадорлик жамияти

Таҳририят манзили:
Тошкент, Матбуотчилар, 32-уй

Телефонлар:
Қабулхона — 136-53-93
Тел/Факс: — 133-44-25
Масъул котиб: 136-53-75
Хатлар бўлими: 136-57-62

« M.R» — белгиси остида реклама-тижорат мақолалари берилади.

Муассислар:
Ўзбекистон «Маҳалла» хайрия жамғармаси республика бошқаруви, «Mahalla» газетаси таҳририятининг меҳнат жамоаси.

АЗИЗ МУШТАРИЙ! ГАЗЕТАМИЗГА ОБУНА ДАВОМ ЭТМОҚДА. ХАТТО БУГУН ҲАМ 2004 ЙИЛНИНГ ҚОЛГАН ҚИСМИГА ОБУНА БЎЛИШИНГИЗ МУМКИН. ЙИЛНИНГ ҚОЛГАН ҚИСМИДА "Mahalla"СИЗ ҚОЛМАНГ!

ХАЛҚАРО ҲАЁТ

ЯПОНИЯ-БМТ: МАСАЛА СЕНТЯБРДА ҲАЛ БЎЛАДИ

Япония анчадан буён БМТ Хавфсизлик кенгашининг доимий аъзоси бўлишга интилиб келади. Куни кеча мамлакат бош вазири Жунъитиро Коидзуми БМТ Бош ассамблеясининг сентябрда бўлажак сессиясида мамлакат кенгашга доимий аъзо сифатида қабул қилинишига умид билдирди. Бош вазир журналистларга интервью берар экан, мазкур масала сессияда атрофлича кўриб чиқилишини таъкидлади.

Ж.Коидзумининг таъкидлашича, Япония доимий аъзоликка қабул қилинса, талай долзарб масалалар, хусусан, оммавий қирғин қуроллари тарқалишига қарши курашга янада жиддий ёндашади. Япон халқи ядро қуроли қандай дахшатли оқибатлар келтиришни мумкинлигини яхши билади. Нагасаки ва Хиросима шаҳарларида «синаб кўрилган» атом бомбаси унутилгани йўқ. Шу боис Япония хукумати ўтмишда юз берган бу фожеанинг такрорланишини асло истамайди.

Инсониятга жиддий хавф соладиган муаммоларни бартараф этишда Хавфсизлик кенгашининг аҳамияти катта. Кунчиқар юрт шунинг учун хам Буюк Британия, Хитой, Россия, АҚШ ва Франция қатори-дан жой олиш ниятида.

Жасур КЕНГБАЕВ (ЎзА)

Янги парламент: у қандай шаклланади?

САЙЛОВ: МИЛЛИЙ ҚОНУНЧИЛИК ВА ХАЛҚАРО АНДАЗАЛАР

Давоми. Аввали 1-саҳифада

Ҳозирги замон халқаро ҳуқуқида умумий сайлов ҳуқуқи, тенг сайлов ҳуқуқи, тўғридан-тўғри сайлов ҳуқуқи, яширин овоз бериш йўли билан сайлаш, мунтазам ва мажбурий, очиқ ва ошкора, эркин, ҳақиқий ва адолатли сайловлар, сайловларнинг мустақил сайлов комиссиялари томонидан ўтказилиши, сайловларнинг ва номзодлар, сиёсий партиялар сайлов кампаниясининг давлат томонидан молиявий таъминланиши, сайловлар ва ташвиқот фаолиятининг давлат томонидан ахборот жиҳатдан қўллаб-қувватланиши, сайловларда миллий ва халқаро кузатувчиларнинг иштироки каби сайлов ҳуқуқи соҳасига тааллуқли асосий принциплар амал қилади.

Бу принцип ва ҳуқуқлар жамланган ҳолда халқаро сайлов андазаларини ташкил этади.

— Ана шу халқаро сайлов андазалари Ўзбекистоннинг сайлов тўғрисидаги қонунларида нечоғли ўз аксини топган?

— Ўзбекистоннинг ҳозирги сайлов қонунчилигида асосий ҳалқаро сайлов андазаларининг барчаси имплементация қилинган, яъни ўз аксини топган. Келинг, яхшиси, юқорида санаб ўтилган халқаро принцип ва ҳуқуқларни қай тахлит татбиқ этилганини тахлил этайлик.

Аввало, Конституциямизда ва миллий сайлов қонунчилигимизда сайлов халқ ўз хоҳимияти ва хоҳиш-иродасини тўғридан-тўғри рўёбга чиқаришнинг олий ифодаси, давлат ҳокимияти органларини демократик тарзда ташкил этишнинг негизи экани қайд этилган.

Фуқароларнинг давлат ҳокимияти вакиллик органларига сайлаш ва сайланиш ҳуқуқлари Ўзбекистон Конституциясида мустаҳкамланган, уни амалга ошириш тартиб-қоидалари эса сайлов қонунчилигида аниқ белгилаб қўйилган. Бунда сайлаш ва сайланиш ҳуқуқлари, сайловлар тартиби, шу билан бирга, сайлов ҳуқуқлари ва эркинликларининг чекланиши билан боғлиқ масалаларнинг қонунчилик асосида тартибга солиниши инсоннинг умумэътироф этилган ҳуқуқ ва эркинликларини, уларнинг қонуний кафолатларини чегаралаб қўймайди.

Миллий сайлов қонунчилигимизда умумий сайлов ҳуқуқи принципи мустаҳкамланган. Ҳар бир фуқаро сайлов кунига қадар ёки сайлов кунида Конституцияда ва сайлов тўғрисидаги қонунларда белгиланган муайян ёшга тўлиши билан давлат хокимияти вакиллик органларига сайлаш ва сайланиш ҳуқуқига эга ҳисобланади. Умумий сайлов ҳуқуқи фуқароларнинг ижтимоий келиб чиқиши, ижтимоий ва мулкий мавқеи, ирқий ва миллий мансублиги, жинси, маълумоти, тили, динга муносабати, машғулотининг тури ва хусусияти каби ҳолатлардан қатъи назар, ҳеч қандай камситишларсиз рўёбга чиқарилади.

Қонунларимизда тўғридан-тўғри сайлов ҳуқуқи принципи ҳам ўз аксини топган. Фуқаролар сайловда номзод учун бевосита, яъни тўғридан-тўғри овоз берадилар.

Сайловларнинг мунтазамлиги ва мажбурийлиги принципи ҳам миллий қонунчилигимизда мавжуд. Давлат ҳокимияти вакиллик органларига сайловлар мажбурий бўлиб, Конституция ва сайлов тўғрисидаги қонунларда белгиланган муддат — ҳар беш йилда мунтазам равишда ўтказиб борилади.

Яна бир мисол — сайловлар ва ташвиқот фаолиятининг давлат томонидан ахборот жиҳатдан қўллаб-қувватланиши принципини олиб кўрайлик. Давлат сайлов, номзодлар тўғрисидаги ахборотни излаш, йиғиш ва тарқатиш эркинлигини, сайлов жараёнларининг оммавий ахборот воситаларида холисона ёритилишини таъминлайди.

Оммавий ахборот воситалари қонунга мувофиқ аҳолини сайлов жараёнлари, номзодлар тўғрисида, уларнинг сайловолди дастурлари, сайлов кампаниясининг борииши, овоз бериш якунлари ва сайлов натижаларидан хабардор этиш, ўз фаолиятини қонун, қонун ҳужжатлари ва давлатнинг халқаро мажбуриятлари доирасида амалга ошириш учун масъул ҳисобланади.

Давлат фуқаролар ва номзодларга, тегишли тартибда рўйхатдан ўтган номзодларини кўрсатган сиёсий партиялар ва сайловчиларнинг ташаббускор гуруҳларига қонунда белгиланган тартиб ва муддатларда қонун йўл қўядиган ҳар қандай шаклда, ҳар қандай қонуний йўл билан ташвиқот фаолиятини амалга ошириш эркинлигини таъминлайди.

Ўзбекистон Республикаси халқаро ҳамжамиятнинг тўлақонли аъзоси сифатида юқорида санаб ўтилган сайлов тўғрисидаги халқаро андазаларни, фуқароларнинг сайловга доир ҳуқуқ ва эркинликларини эътироф этади ва мамлакатда демократик сайловлар ўтказиш борасида сайловга доир ҳуқуқ ва эркинликлар кафолатланишини янада кучайтириш учун изчиллик билан қонунлар қабул қилиш ва тегишли чора-тадбирларни қўллаш йўлидан шахдам бораётир.

— Сайлов тўғрисидаги халқаро андазалар, фуқароларнинг сайловга оид ҳуқуқ ва эркинликларига амал қилинишининг таъминланиши ана шу андаза ва меъёрларни миллий қонунчилигимизга имплементациялаш қилишнинг аҳамияти қандай деб ўйлайсиз?

— Албатта, бу ғоят муҳим масала. Мамлакатимиз ушбу соҳада зиммасига олган халқаро мажбуриятларини қатор йўналишларда оғишмай адо этмоқда.

Даставвал эътиборингизни Конституциямизга, қонунларимизга, умумэътироф этилган халқаро ҳуқуқ нормаларига мувофиқ, сайлов жараёнлари иштирокчиларини сайлов тўғрисидаги ҳуқуқларида кўзда тутилган демократик принциплар ва нормалар ҳимоя этилиши, сайловлар демократик руҳда ўтказилиши, сайловларда фуқаролар ўз хоҳиш-иродасини эркин ифода этиши, сайловларнинг бўлиб ўтганлиги, ҳақиқийлиги ва қонунийлиги тан олинишини кўзда тутувчи талабларнинг асосланган бўлими кафолатланган эканига қаратмоқчиман.

Шунингдек, мамлакатимизда сайлов тўғрисидаги қонунлар фақат қонун чиқарувчи ҳокимият (парламент) томонидан қабул қилинади. Ва, аксинча, сайлов ўтказишни таъминлашга қаратилган норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар ижро ҳокимияти органлари томонидан ўрнатилмайди.

Кўппартиявийлик асосида ўтадиган бевосита сайловлар чоғида барча номзодларнинг эркин рақобатлашуви учун зарур шарт-шароит яратилади.

Сайловга тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш чоғида фуқароларнинг сайловга доир ҳуқуқ ва эркинликларига амал қилинишини ҳуқуқий, ташкилий, ахборот жиҳатдан кафолатлаш тизимларига алоҳида аҳамият берилади. Хотин-қизларнинг сайлаб қўйиладиган органларга сайлаш ва сайланиш борасидаги ҳуқуқларига реал, эркаклар билан тенгма-тенг равишда амал қилинишини имкониятлари таъминланади.

Бундан ташқари, миллий қонунчилигимиз ва зиммамиздаги халқаро мажбуриятларимизга мувофиқ эркин, адолатли, ҳақиқий ва мунтазам сайловлар ўтказишни ташкил этиш ва ўтказишда халқаро ташкилотлар ҳамда шу ташкилотлар таркибига кирувчи хорижий давлатлар билан фаол ҳамкорликни йўлга қўйган.

Қисқасини айтганда, Ўзбекистон Республикасининг сайлов тўғрисидаги қонунларида эркин демократик сайлов ўтказишнинг асосий қоидалари ва халқаро андазалари ҳамда фуқароларнинг давлат ҳокимияти вакиллик органлари ва сайланиши билан боғлиқ конституциявий ҳуқуқлари амал қилишининг кафолатлари мустаҳкамлаб қўйилгани ва бу, шак-шубҳасиз, юксак эътиборга сазовордир.

ЎзА мухбири Ғулом МИРЗО суҳбатлашди.

Қорақолпоғистон Республикаси

ҲАЙКАЛТАРОШ ФАХРИ

Нукуслик таниқли ҳайкалтарош Жулдошбой КУТТИМУРОДОВ ижодига мансуб санъат асарлари ҳатто хорижлик санъат ихлосмандлари эътирофига сазовор бўлган.

— Мустақиллик туфайли ижодкор ёшларимиз олдида катта имкониятлар, жаҳон эшиги кенг очилди. Улардан дунёга машҳур санъат усталари етишиб чиқишига ишонаман. Меҳнат қилиш ва доимо изланишдан тўхтамасалар бўлгани, — дейди Жулдошбой ака фахр билан.

Р.ГАЛИЕВ олган сурат.

СУРАТДА: Ўзбекистон Бадиий Фанлар Академияси академиги, Бердақ номидаги давлат мукофоти соҳиби Жулдошбой КУТТИМУРОДОВ иш устида.

Фарғона вилояти

САХОВАТПЕШАЛАР...

Бувайдада бундай инсонлар кўп

Ёдгорали сафардан уйга қайтиш олдидан дўконга кириб қанд-қурс, чой ва ул-бул харид қилди. Буни кўрган ўғли Камолиддин "Дада, ҳамма нарсани олиб, машинага жойлаб қўйган бўлсак, яна нимага овора бўляпсиз", деди.

— Ўғлим, мана бир неча кундан буён Тошкентдаман, уйга боргач қўшнимиз Турсунмомонгникига ҳам киришим керак. Биласан, у табаррук онахон, қуруқ кириб бўлмайди.

— Ундай бўлса, битта кўйлаклик ва рўмол мендан.

Ота-бола Турсунмомога аталган нарсаларни машинанинг орқа ўриндиғига қўйишди.

Ёдгорали сафардан қайтган кунининг эртасига Турсунмомо хонадонига кириб, совғаларни унга топширди. Момо ётган жойида қўл очиб, дуо қилди.

Турсунмомо Йўлчиева Бувайда туманидаги Тоғлиқ маҳалласидаги энг кекса онахонлардан бири. У ҳозир 109 ёшда. Эниг илгор теримчи, пилакор бўлган. Чоли ҳаётдан эрта кўз юмди. Қизлари ҳам турмушга чиқиб, ўзлари билан ўзлари бўлиб кетишган. Набиралар, чеваралар тез-тез келиб, онахонга қарашиб туришади.

Лекин онахонга кўни-қўшнининг эътибори бошқача. Негаки, улар онахоннинг яхшиликларини кўп кўришган. Узоқ йил бир маҳаллада иноқ яшашган, туз-намак бўлишган. Қўшнилар ичида Ёдгорали Абдуллаевлар оиласининг онага нисбатан меҳри, айниқса ўзгача. Бу оила аъзолари тез-тез Турсунмомо холидан хабар олиб туришади. Онахоннинг уйини томидан чакки ўтганда кезда шиферлаб, уй ичини таъмирлаб берди.

Ёдгоралининг яна бир қўшниси — Холдорали Раҳимовлар оиласи ҳам ночор яшашади. Оила бошлиғи — Холдорали ногирон. Фарзандлари Аҳмадали, Нуриддин ва Муҳриддинлар эса ҳали ёш. Аёли Муҳаррамхон қанчалик жон куйдириб ишламасин, топгани беш жоннинг харжига етмайди. Бундан хабардор бўлган Ёдгорали ҳафтада бўлмаса ҳам, вақти-вақти билан ун, гуруч, ўсимлик ёғи, болаларига кийим-кечак олиб бериб туради.

Гул номли маҳалла фуқаролар йиғинида яшовчи тадбиркор Ҳайдарали Жўраев Наврўз байрами арафасида маҳаллада яшовчи қарияларга 200 та кўзойнак совға қилиб, улар олқишига сазовор бўлди.

Тадбиркор Турсунали Абдукаримов Озод маҳалласи фуқаролар йиғини идораси учун бино қуриб берди. Хайрулла Асадуллаев, Икромжон Абдураззоқов сингари саховатпеша инсонлар эса Олқар қишлоғида қурилаётган врачлик пункти биноси қурилишига ўз маблағлари билан ҳисса қўшди. Тадбиркор Абдуллажон Қўшақов Ўрта қишлоқ маҳалласи аҳолисини тоза ичимлик суви билан таъминлашга ёрдам берди.

— Ҳудудимизда 42 нафар ёрдамга мухтож оила, ёлғиз қариялар бор, — дейди Бувайда қишлоқ фуқаролар йиғини раиси Мухторжон Жумаев. — Уларнинг ҳар бирига тадбиркор, фермер ва ташкилот раҳбарларини бириктириб қўйганмиз. Улар ўзларига бириктирилган хонадонларга мунтазам ёрдам бериб боришади.

Қодир ШОДМОНОВ, "Mahalla" мухбири.

Эътироф

Наоко САНО: "Ўзбекистонни яхши кўриб қолдим!"

"Наоко Сано ким бўлди экан: ёзувчими ёки артистми, бошқа соҳа бўйича машҳур одам?" деб ўйлаётгандирсиз, албатта. Унисι ҳам, бунисι ҳам эмас. Ҳозирча у бор-йўғи оддий бир талаба холос. Ёзги таътил эканлигидан фойдаланиб, ўз қизиқишига кўра, Ўзбекистон билан яқиндан танишиш мақсадида 12 август куни пойтахтимизга учиб келган.

— Тўғрисини айтсам, бундан бир неча ой аввал Ўзбекистон тўғрисида деярли ҳеч қандай тасаввурга эга эмасдим, — дейди Наоко. — Бу йили, аслида, Австралияга сайёҳат қилишни мўлжаллаган эдим. Лекин яшил қитъа ўрнига Ўзбекистонга келганимдан фақат хурсандман.

Наоко Япония пойтахти Токио шаҳридан. Оилада бобоси ва бувиси, ота-онаси, укаси билан биргаликда истиқомат қилади. Мен ёзда кунчиқар мамлакатга ёшларнинг халқаро анжуманига борганимда ушбу меҳмондўст оила аъзолари билан яқиндан танишиб, бир неча ҳафта мобайнида улар билан ҳамсуҳбат бўлдим. Табиийки, улар менинг ватаним, оилам, яшаш ва ўқиш шароитларим билан қизиқишди. Ўзбекистон ҳақида жуда кўп суҳбатлашдик. Қизиғи шундаки, японларнинг кўпчилиги каби Сано оиласидагилар ҳам футбол командамизни билишар экан. Осиё ўйинларида ўзбекистонлик чарм тўп усталари олтин медаль билан тақдирланганига гувоҳ бўлганларини айтиб беришди.

Мамлакатимизнинг бир ёқда неча минг йиллик тарихга эга обидалари, бир ёқда кишини лол қолдирадиган манзаралари борлигини эшитган японлик дугонам Наоко оиласидагиларга Австралияга эмас, Ўзбекистонга бориш истаги борлигини билдирди.

Наоко маҳалламиздаги кўни-қўшнилар билан жуда тез тил топишди. Оиламизда отам инглиз, онам немис тилини, синглим билан укам эса инглиз тилида саломлашиш кабиларни билишарди. Наоко инглиз тилидан оз-моз хабардор. Лекин унинг учун энг кулай тил албатта япон тили эди. Отам ва инглиз тилини мукаммал биладиган ўртоқларим билан у шу тилда суҳбат қурди, лекин укам ва синглим билан бир-бирларини қай тарзда яхши тушунишлари ҳалигача менга қоронғу.

Унга Наманган, Бухоро, Самарқанд шаҳарларини кўрсатишни режалаштирган эдик. Аввал Наманганга йўл олдик. Бахтимизга, биз борган кунлар гул байрамига тўғри келиб қолди. Боғдаги минг-минглаб турфа гулларни кўрганида хангу-манг бўлиб, "Ўзбекистон ҳақиқий гулзор экан!" деди.

Қадимий Бухоро ва Самарқанддаги тарихий обидаларни кўрганида эса мендан эшитган вақтидагидан минг чандон кучлироқ таассуротга эга бўлганини айтди оддий япон қизи.

Японияда унга маҳаллам тўғрисида айтганимда, аввалига у унча тушунмади. Юртимиздан кетиш арафасида турмушимизда маҳалланинг ўрни беқиёс эканига бир неча бор гувоҳ бўлганини таъкидлади. Наоко "маҳалла", "маҳалладош", "маҳалла оқсоқоли" каби сўзлар нафақат маъносини, балки кучини ҳис қилгани менинг ўзимга ҳам таъсир қилиб кетди.

"Мустақиллик бизга нима берди?" қабилидаги саволларни эшитганимда, аввало, эркинлик ва кенг имкониятлар берди дея жавоб бергим келади. Ахир ота-оналаримиз Ўзбекистондан ёзги таътилда ёшлар анжуманида иштирок этиш ва тил ўрганиш учун Японияда олис мамлакатга бориш мумкинлигини тушларида ҳам кўришмаган. Мустақиллик бўлмаганида хориждан ўкитувчилар келиб мен каби оддий ўзбек фарзандларига сабоқ беришармиди? Мустақиллик бўлмаганида мендай бир оддий ўзбек қизи кунчиқар мамлакат билан обдон танишиб келиш учун бора олармидим? Узини кучоқ очиб кутиб олганларни Ўзбекистонга таклиф қила олармиди? Ҳозир эса оддий япон қизи Наоко Сано ўзбек халқи билан яқинроқ танишиш истагини билдирганидан бир неча кун ўтгач, мамлакатимизнинг Токиодаги элчихонасидан Ўзбекистонга ташриф буюриш учун рухсат ("виза") олди, "Ўзбекистон ҳаво йўллари" миллий авиакомпаниясининг замонавий "Боинг-767" кемасида Тошкентга учиб келди.

Дарвоқе, июль ойининг сўнгги кунларида рўй берган мудҳиш воқеалар ҳам Наоконни ўзбекистонга келиш фикридан қайтара олмагани юртимиздаги барқарорлик ва сиёсий мустаҳкамликга ишонч кучли эканлигини тасдиқлаб турибди.

— Барчангиз ватанингизни жуда яхши кўрар экансизлар, — деди Наоко. — ҳозиргача АҚШда, яна бир неча мамлакатда бўлган эдим. Лекин ҳеч қаерда бунчалик меҳр-оқибатни, одамийлик ва самимийликни, меҳмондўстлик ва бағрикенгликни кўрмаган эдим. Мен Ўзбекистонни севиб қолдим. Уни ҳеч қачон унутмайман.

Наоко Ўзбекистондаги имкониятлар туфайли, хусусан интернет орқали деярли ҳар куни ўз ватанидаги маълумотлардан хабардор бўлиб борди, ота-онасига кўрган-кечирганларини хабар қилиб, улардан жавоб номаларини олиб юрди. Япон қизи ўзбек маданияти, урф-одатларини нафақат ўрганиб, балки уларни ўз ҳаётида татбиқ этиш ниятида. Мен ўзбекчани қунт ва меҳр билан ўрганишни бошлаган япон дугонамга "Ўзбекистонга хуш келибсан!" деймән. Илоҳим, мустақиллик яратган имкониятлар мангу барқарор бўлиб, Ўзбекистонимиз бугун дунё билан дўстона алоқалари мустаҳкамланиб бораверсин!

Машҳурахон ТЎХТАМИРЗАЕВА

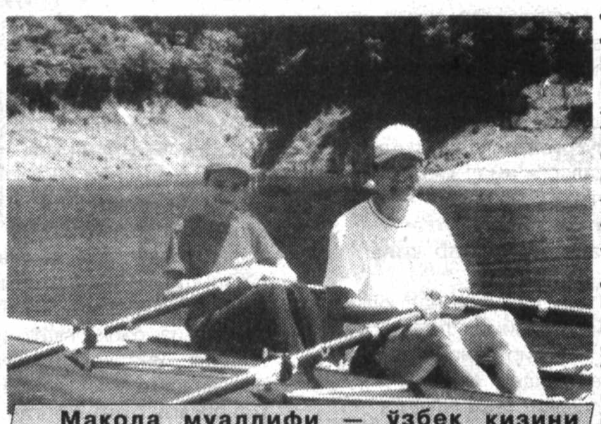

Мақола муаллифи — ўзбек қизини японлик ота-оналар ҳам ардоқлашди.

Қашқадарё вилояти

Маҳалла ходими ва унинг ҳуқуқи

"МЕН НЕГА ВАЗИФАМДАН ОЗОД ЭТИЛДИМ?.."

Таҳририятимизга келган мактуб муаллифи ана шундай саволга жавоб излаб овора экан...

Маълумки, жорий йилнинг 29 апрелида қабул қилинган Ўзбекистон Республикасининг "Фуқаролар йиғини раиси (оқсоқоли) ва унинг маслаҳатчилари сайлови тўғрисида"ги Қонуни мамлакатимизда фуқаролик жамиятини шакллантириш, хусусан, фуқаролар йиғини фаолиятини бошқаришда муносиб номзодларни саралаб олиш масаласига қаратилган муҳим ҳуқуқий ҳужжат бўлди.

Бироқ Нишон туманидаги бизнинг Самарқанд номли маҳалла фуқаролар йиғини фаолиятида юз бераётган айрим ҳолатлар бу борада қонун бузилишларига сабаб бўлмоқда. Келинг, бир бошдан баён қилай.

Ўтган йилнинг ноябрь-декабрь ойларида фуқаролар йиғини оқсоқоллигига бўлган сайловлар даврига қадар мен Самарқанд маҳалласи фуқаролар йиғини раиси вазифасида фаолият кўрсатдим. Навбатдаги сайловлар арафасида йиғин раислигига номзодим қўйилди. Сайлов жараёнида бунгача маҳалла котиби вазифасида ишлаб келган Файрат Йўлдошевнинг номзоди кўп овоз олиб, оқсоқол этиб сайланди. Сўнгра унинг тавсияси билан маҳалла фуқаролар йиғини масъул котиби вазифасига лойиқ деб топилдим. Яъни йиғилиш мени бу лавозимга тасдиқлади. Бу ўринда амалдаги қонунлар ва ҳужжатлар қоидаси бузилмади. Аммо орадан кўп вақт ўтмай (атиги уч ой ишладим!) йиғин раиси Ғ.Йўлдошевнинг вазифасидан озод қилишларини сўраб ариза берганидан кейин, маҳалла қонунчилик вакиллари томонидан 20 нафар фуқаролар иштирокида маҳалламизда ўтказилган йиғилишда маълум бўлди. Ушбу йиғилишнинг ўзидаёқ оқсоқол озод қилиниб, оқсоқолликка янги номзод номи эълон қилинди ва "сайланди" (маълум бўлишича, ҳали йиғин раиси вазифасидан бўшаб улгурмаёқ, янги номзод туман ҳокимлиги вакиллари билан бирга келган экан!). Шу йиғилишдаёқ раислиқдан озод этилган Ғ.Йўлдошеви маҳалла фуқаролар йиғини масъул котиби вазифасига тиклашдилар. Менинг эса котиблик вазифамни йиғин фаолияти таркибидаги педагог-тарбиячи штати билан осонгина алмаштириб бердилар.

Менимча, шу ҳолатнинг ўзида бир неча бор қонун-қоидалар бузилганлигини ҳар бир зийрак киши илғаши мумкин. Биринчидан, вазифасидан озод этишни сўраб ариза берган оқсоқолнинг (майли, бу ўринда ариза кимнинг хоҳишига биноан ёзилганлиги тўғрисида тўхталиб ўтирмаймиз) иши ҳали фуқаролар йиғини кенгаши муҳокамасидан ўтмай туриб, унинг ўрнига янги номзод бошлаб келиш қонунга зид-ку!

2004 йил 19 апрелда қабул қилинган Ўзбекистон Республикасининг "Фуқаролар йиғини раиси (оқсоқоли) ва унинг маслаҳатчилари сайлови тўғрисида"ги Қонунида бу ҳақда батафсил маълумот берилган. Яъни бўшаб қолган ўринларга фуқаролар йиғини раиси (оқсоқоли) ва унинг маслаҳатчилари сайлови тегишли фуқаролар йиғинларида ушбу қонун бандларида кўрсатилган талабларга риоя этилган ҳолда янги сайлов ўтказилади. Унга кўра, сайловни ташкил этиш ва ўтказиш учун фуқаролар йиғини ёки унинг кенгаши қарори билан сайлов даври учун фуқаролар йиғини раиси (оқсоқоли) ва унинг маслаҳатчилари сайловини ташкил этиш ҳамда ўтказиш бўйича ишчи гуруҳ тузилади. Жумладан, Қонуннинг 12-моддасида шундай дейилган:

"Ишчи гуруҳи:

Фуқаролар йиғини ўтказиладиган кун, вақт ва жойни белгилайди ҳамда йиғин ўтказилишидан беш кун олдин бу ҳақда тегишли ҳудудда яшовчи фуқароларни хабардор қилади;

Фуқаролар йиғини иштирокчиларини рўйхатга олади;

Тегишли ҳудудда яшовчи аҳолининг фикрини ҳисобга олган ҳолда фуқаролар йиғини раиси (оқсоқоли) вазифасига номзодлар бўйича таклифлар тайёрлайди..."

Демак, бундан кўриниб турбдики, ушбу "фаоллик" ва "чаққонлик"ни қонун нуқтаи назаридан оқлаб бўлмайди. Менимча, бир йиғилишда уч-тўртта йиғилишда ҳал этиладиган масалани ҳал этиш қонунсизликдир. Ушбу йиғилиш (агар у йиғилиш деб тан олинса) фақат раисни вазифасидан озод этишга етарли ҳолос. Номзодлар кўрсатишнинг ўз талаб ва мезонлари мавжуд.

Ундан ташқари, маҳалла фуқаролар йиғини масъул котиби вазифасида фуқароларнинг овозини олиб сайланган вакил ишлаб келаётганига қарамай, уни ҳеч бир сабабсиз (мен бу ўринда ариза ҳам ёзганим йўқ) ишдан бўшатиш ва ўрнига бошқа одамни тайинлаш ҳам қонунга хилоф иш. Умуман, маҳалла фуқаролар йиғинида бундай "ислоҳот" ўтказишга нима зарурат туғилди?

Биз фуқаролик жамиятида яшаяпмиз. Давлатимизда қонун устуворлигини таъминлаш борасида тинимсиз ислоҳотлар амалга оширияпмиз, қонунлар, ҳужжатлар қабул қиляпмиз. Бироқ шундай бир масъулиятли паллада йўл қўйилаётган ҳар бир хатоимиз, ҳар бир беларво хатти-ҳаракатимиз бу йўлда кўзланган эзгу мақсадларимизга путур етказиб қўймасмикан?! Сиз нима дейсиз?

Маҳмуд ТИЛОВОВ

ТАҲРИРИЯТДАН: газета талабларидан келиб чиқиб, ҳамда муаллиф илтимосига кўра мактуб таҳририят томонидан таҳрир қилинди.

Оила ва маҳалла

НИКОҲДАН ОЛДИН... ТИББИЙ КЎРИК

Бу оила бахтсизлигининг олдини олиш чорасидир

Уларнинг тўйи етти маҳаллага овоза бўлди. Номдор санъаткорларни хизматга чорлашди. Икки новвос сўйилди. Тўкин дастурхон устида йиғилганлар икки ёшга бахт-иқбол, ширидан-шакар фарзандлар тиладилар. Бироқ, минг афсуски, ана шундай орзу-ҳаваслар билан қилинган тўй завқи татимади: келин-куёвнинг турмуши бир йилга бормай бузилди, куёвнинг носоғломлиги туфайли янги оила барбод бўлди. Ана шунда куёв бўлмиш йигитнинг отаси маҳалла оқсоқолининг "Ўғлингизни тиббий кўрикдан ўтказинг, ўзларингизга ҳам, ёшларга ҳам яхши бўлади" деган сўзларига беписанд муносабат билдирганидан афсусланди.

— Тўнғич қизим ногирон бўлиб туғилди, юролмайди, — дейди бахти қаро келин куюнчаклик билан. — Бу ғамлар ҳам камлик қилгандек, кейинги фарзандим ҳам майиб-мажруҳ. Бунинг сабаби яқин қариндошим билан ноихтиёрий турмуш қурганлигимиз ва никоҳдан олдин тиббий кўрикдан ўтмаганлигимиздир.

Гарчи жамиятимиз тараққиётида муҳим аҳамиятга эга бўлган, янги қурилаётган оилаларни мустаҳкамлигини таъминлайдиган Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг "Никоҳланувчи шахсларни тиббий кўрикдан ўтказиш тўғрисидаги Низомни тасдиқлаш ҳақида"ги Қарори кучга кирган бўлсада, айрим ота-оналарнинг ёки ёшларнинг ўзбошимчалиги, бепарволиги натижасида оилаларнинг кўпга бормай бузилиб кетиши ҳоллари учраётганлиги сир эмас. Бунда маҳалла фуқаролар йиғинлари раислари, фаолларининг ҳам айби йўқ эмас.

Мустақил ҳаёт остонасида турган ҳар бир йигит-қизга "Бахтли бўлинг, тинч-тотув яшанг, соғлом фарзандлар кўринг!", дея тилаклар билдирамиз. Лекин бу тилаклар рўёби ҳақида олдиндан жиддий фикр юритишимиз, амалий чора-тадбирлар кўришимиз зарурлигини унутиб қўямиз. Тиббий кўрикдан ўтиш ҳақидаги ҳукумат қарорини тўла-тўкис бажариш борасида ҳам эътиборсизлик ҳоллари учраб турибди. Оила қуриш нафақат икки шахс, балки бутун жамият ҳаётига алоқадор масала эканлигини ёшлар, ота-оналар онгига чуқур сингдириш лозим. Бу борада мамлакатимиз Президентининг "Ўзбекистон Хотин-қизлар қўмитаси фаолиятини қўллаб-қувватлаш борасида қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги Фармони айниқса муҳим аҳамият касб этади. Ана шу Фармон асосида маҳалла фуқаролар йиғинларида иш бошлайдиган диний маърифат ва маънавий-ахлоқий тарбия масалалари бўйича маслаҳатчилар янги оила қурилишидан олдин ёшлар билан, уларнинг ота-оналари билан яқиндан мулоқотда бўлсалар мақсадга мувофиқ бўлар эди. Айниқса, қариндош-уруғлар ўртасидаги никоҳнинг салбий оқибатлари, тиббий кўрикнинг соғлом турмуш қуришдаги аҳамияти тўғрисида изчил тарғибот ишлари олиб боришлари керак.

Ҳозирги кунда республикадаги барча тиббий муассасалар қошида никоҳланувчи шахсларни тиббий кўрикдан ўтказиш бўлими очилган. Ҳар бир никоҳдан ўтувчи шахс ФҲДЁ бўлими йўлланмасига кўра ўзи яшайдиган ҳудуддаги тиббий муассасадан кўрикдан ўтиши зарур. Ана шунда жамиятимиз ўзаги бўлган, янгидан барпо этилаётган оилаларнинг мустаҳкамлиги, ёшларнинг бахтли турмуши таъминланади.

Бекпошша МАДРИМОВА,
Хоразм вилояти Хива шаҳар ФҲДЁ бўлими мудираси.

Бухоро вилояти

Вилоят Оқсоқоллар кенгаши ва «Маҳалла» жамғармаси вилоят бўлими ҳомийлигида Газли шаҳрида хайрия тадбири ўтказилди.

КЎНГИЛЛАРГА ЗИЁРАТ

Республикамиз Мустақиллигининг 13 йиллиги олдидан уюштирилган байрамолди тадбир газлиликлар учун чинакам тантанага айланиб кетди.

— Биз бугунги тадбир орқали маҳалла аҳлининг оғирини енгил қилиб, ижтимоий ҳимояга муҳтож оилаларни моддий ва маънавий жиҳатдан қўллаб-қувватлашни, халқ ва миллат обрў-шаънини мустаҳкамлашни ҳамда меҳр-оқибатни улуғлашни ният қилганмиз, — деди тадбирда сўзга чиққан Бухоро вилояти Оқсоқоллар кенгаши ва «Маҳалла» жамғармаси вилоят бўлими раиси Беҳбуд Жумаев.

Тадбир I гуруҳ ногирони, собиқ педагог Карим Абдураубовга ногиронлик аравачасининг тақдим этилиши билан бошланди. Шундан сўнг ижтимоий ҳимояга муҳтож кишилар, боқувчисини йўқотган ва кам таъминланган оилаларга хайрия совғалари топширилди. Уйда ўтириб қолган ногирон ва муҳтожлардан кўнглил сўралди.

— Биргина ширин калом ҳам инсон кўнглига қилинган саховат саналади, — деди Байналминал номли маҳалла фуқаролар йиғини раиси Раҳматулла Аллаберганов. — Менинг маҳалладошларим шундай табаррук туҳфалар билан сийланган эканлар, ўйлайманки, бу эътибор ва мурувват уларнинг кучига куч, ғайратига ғайрат қўшади. Ҳозир маҳалламиз ҳудудида қурилиш ишлари самарали олиб борилмоқда. Янги мактаб, шаҳар касалхонаси бинолари қад кўтармоқда. Бу иккала иншоот ҳам Мустақиллик байрами арафасида фойдаланишга топширилади. Маҳалла аҳли ҳам бу ишларда қурувчиларга баҳоли қудрат кўмак беряпти. Айниқса, 14-15 август кунлари ўтказилган умумхалқ ҳашари кунлари жонкуяр маҳалладошларимиз бунёдкорлик, ободончилик ишларида фаол қатнашдилар.

Лайло ҲАЙИТОВА,
"Mahalla" мухбири.

Қишлоқларда истиқлол иншоотлари

ЧАНОҚДА БОЛАЛАР СПОРТ МАЖМУИ

Р.ГАЛИЕВ олган сурат.

Бугун қашқадарёликлар ҳам Президентимизнинг бу даъватига "лаббай" деб жавоб бермоқдалар. Шаҳарлардагина эмас, қишлоқларда ҳам барча талабларга жавоб берувчи болалар спорти мажмуи қад ростлаяпти. Айни кунларда Ғузор туманидаги Чаноқ қишлоғида ишга тушган замонавий болалар спорт мажмуи ана шулардан биридир.

Президентимиз ўтган йили болалар спортини ривожлантиришга бағишланган йиғилишда мутасаддиларга қарата "Уларнинг кўзларига боқинг, айблари нимада, кимдан кам улар? Спорт мажмуаларини шаҳарлардагина эмас, қишлоқларда ҳам қурайлик. Ажаб эмас, уларнинг орасидан мамлакатимиз довруғини оширадиган чемпионлар чиқса" деган эдилар.

Умумий қиймати 616,1 млн. сўм бўлган бу иншоотни "Ҳисораксувқурилиш" очиқ ҳиссадорлик жамияти қурувчилари қисқа муддатда битказдилар. Бунинг учун маблағ "Болалар спортини ривожлантириш" жамғармаси вилоят бўлими томонидан ажратилди. Спорт мажмуида ёпиқ спорт зали, футбол майдони, югуриш йўлаклари, турли-туман спорт секциялари учун хоналар мавжуд.

— Мазкур иншоотнинг ишга тушганлиги Президентимиз раҳбарлигида республикамизда ижтимоий ҳаётнинг барча соҳаларида олиб борилаётган, жумладан баркамол авлодни тарбиялашда амалга оширилаётган бунёдкорлик ишларининг яна бир ёрқин намунасидир, — дейди "Маҳалла" жамғармаси туман бўлинмаси раиси Саъдулла Ўлжаев. — Бу ёш авлодни маънавий жиҳатдан бой, жисмоний жиҳатдан соғлом қилиб тарбиялашга хизмат қилади. Болалар спортини ривожлантириш дастурида кўзда тутилганидек биринчи навбатда қишлоқ болаларига спорт билан шуғулланиш учун имконият яратилаётганлиги нур устига нур бўлаяпти.

Ғузор тумани ўзининг моҳир полвонлари, чавандозлари, чапдаст ва эпчил йигит-қизлари билан азалдан машҳур. Бугунги кунда юртимиз довруғини дунёга таратган Баҳром Авазов, Нурхон Нафасов каби бир қатор спортчиларнинг издошлари ана шу ерда маҳоратини ошириб, мамлакатимиз байроғини халқаро майдонларга олиб чиқишига ишонамиз.

Э.ҚУРБОНОВ.

Олам турфа

76 ЙИЛ ОВҚАТ ЕМАГАН ОДАМ

«Туя одам». — бразилиялик Кордейрада Сильва (ёки Лау)ни шундай дев аташарди.

76 ёшга кирган бу чол ёшлигидан бери ҳеч нарса емас ва ичмас экан. Врачлар ва тадқиқотчилар бу ҳодисани бирор нарса билан изоҳлашга ожиз. Лау ҳозирча 2 марта уйланган бўлиб, уч боланинг отаси. Умрида бирон марта касал бўлмаган. 76 йил мобайнида ҳожатга ҳам саноқли марта чиққанки, кунларигача ёддан билади. Ҳозир Лаунинг иккинчи хотини уни: ҳеч бўлмаса эрталаб бир стакан манго шарбати ичишга мажбур қилмоқда.

СИЧҚОНДАН ҚУТУЛИШНИНГ ЯНГИ УСУЛИ

Насибамизга шерик бўлаётган сичқонларни йўқотиш учун қопқонлар қўямиз, турли заҳарли моддалар сепамиз, мушук боқамиз, хуллас турли чоралар кўрамиз.

Ирландяда эса энг антиқа усулини топишибди. Дублин университети тадқиқотчилари сичқонларнинг замонавий мусиқани, айниқса «рок»ни ёмон кўришини аниқлабди. Уларнинг айтишларича, уйингизда икки кун «рок» мусиқасини варанглатиб қўйсангиз, тамом эмиш. Сичқонлар аввал карахт бўлишаркан, сўнг қўшниларникига бўлса ҳам қочиб қолмасангиз бўлгани.

НАРИГИ ДУНЁДАН СОВҒА

Украинанинг Черновцы шаҳрида истиқомат қилувчи Эрик.К. исмли йигит дўстининг тўй тараддудида юрганини эшитиб, унинг қайлиғига қимматбаҳо никоҳ узуги совға қилди.

Узукни бўлажак келиннинг қўлига тақаётиб, у «Бу мендан сизларга совға хавотирланманглар, охиргиси эмас» деди. Эрикнинг мудҳиш касби бор эди. У ярим кечадан сўнг ўртоқлари билан қабристонга борар ва қабрларни очиб, марҳумларнинг оғзиларидаги тиш, қўлларидаги тилла узукларини ечиб олар эди. Унинг навбатдаги ўлжаси бўлмиш никоҳ узуги бахтиёр қайлиққа насиб қилмади. Ундан судда ашёвий далил сифатида фойдаланилмоқда.

ЖОНИ ҚАТТИҚ ЭКАН

Дунёдаги энг жони қаттиқ ҳашорат Африкада яшовчи чивиндагун ҳисобланади. У -270 даража иссиққа ҳамда қаттиқ қурғоқчиликка бардош бериши мумкин экан.

Л.КАРИМОВА тайёрлади.

ЖАВОБ ЮРИШИ

"Ҳазрат Соҳибқирон" китобидан

Одатда, ҳар қандай машғулот билан ундан завқ олган кишигина шуғулланади. Шуғулланиш бир завқ бўлса, унда ғалаба қозониш яна бир завқдир. Қолаверса, завқлана билиш, завқланадиган воситани топиш, ўзида завқланишга эҳтиёж сезиш қай даражададир комиллик белгисидир. Ҳазрат Соҳибқирон шахсида комилликнинг бир қирраси сифатида шахматга ишқибозлик намоён бўлган эди.

Ибн Араб шоҳ ўзига хос истеҳзо билан ёзади: "Темур Шарқу Ғарб иқлимларини алғов-далғовга солди. Унинг жангу жадалида ҳар бир султон ютқазиб, ҳар бир шоҳ жангда ҳам, (шахмат) ўйинида ҳам ундан енгилиб мот бўлди". Баъзан шахматда бир томонга ишқибозлик қилган мухлислар вақт ўтиб, тахтанинг икки томонидан бир-бирига қарши дона сурадилар. Бу ўйиндаги оддий ҳол, бироқ Тўхтамишга қарши (аниқроғи, Тўхтамишнинг шаккоклигига яраша) жавоб юришига аҳд қилган Турон лашкари билан кечажак синоатлар эса шахмат устида рўй берадиган ҳолатлардан ҳийла мураккаб эди.

Тўхтамиш илк дафъа отаси Тўйхўжа бошлиқ элчилар билан Соҳибқирон саройига келганида — ўсмир ёшида, шаҳзодалар Жаҳонгир ва Умаршайх билан тенгдош, улар қаторида анча жозибали туюлганди. Кейин эса у ёш Жаҳонгир Мирзо дунёни тарк этган кунларда фарзанд доғида куйиб ўтирган Темур ҳузурида пайдо бўлди. Соҳибқирон эрта тарк этган фарзандига аталган меҳрини унга берди, уни ўғил мақомида кўрди. Лашкар билан қувватлантирди, тахтни олиб берди, энг учқур арғумоғини ҳадя этди. Дашти Қипчоқда ҳукмрон бўлганда, дилдан қувониб, бутун Мовароуннаҳрга тўй берди: Соҳибқирон шимолдан келадиган душманлар энди бутунлай бартараф бўлди, деб ишонганди. Афсуски, одамнинг оласи ичида экан, Тўхтамиш йўлдан оза бошлади, дастлаб панапанада, кейин очиқчасига ўзини "ўғлим", деб тутган инсонга оқпадарлик қилди. Аввал Хоразмга бостириб кирди, кейин изидан Кавказга от сурди, охири Бухорою Қаршини талади, Занжирсаройга ўт қўйди. Ўша сафар Тўхтамишнинг Жета лашкари билан бирлашиб, Мовароуннаҳрни тўла эгаллашига бир баҳя қолди. Хайрият, Темурбекнинг қозиғи анча чуқур кетган, у қадаган кўчат амал олган экан, юрт ёғий оёғи остига тиз чўкмади. Отаўғил шаҳзода Умаршайх Мирзо қийналиб бўлса-да, жон сақлаб турди...

Мана, ниҳоят, ажр фурсати етиб келди. Шарқда — Мўғулистон, ғарбда хоин Сўфилар бутунлай бартараф этилиб, Туронзамин лашкари тўла қувват билан шимолга, кўрнамак Тўхтамишхон билан очиқчасига ҳисоб-китоб қилишга йўл олди.

Совуқ кунлар бошланаётган эди. Нусратшиор қўшин Тошкент атрофида танда қўйиб, катта юришга тайёргарлик кўрарди. Соҳибқирон Хўжандга бориб, бузруквор шайхлар мозорини тавоф қилди, ундаги фақиру мискинларга ўн минг олтин динор ҳадя этди.

Тошкентга қайтгач, ногоҳ касаллик нишон берди ва аста-секин хуруж қилиб борди. Биринчи марта Сеистонда орттирилган жароҳат — ўнг қўл ва ўнг оёқдаги шикаст қутқу солди. Соҳибқирон жиддий оғриб ётиб қолди. Бу ҳолдан барча безовта бўлди.

Ҳазрат ғамиддин барча
жаҳон титрар эрди,
Танларда кўнгиллар била
жон титрар эди.
Ул жону жаҳон эрди
анинг ваҳмидин,
Айтмоққа оғизларда
замон титрар эди.

"Зафарнома"дан

Темурбек қирқ кун безовта бўлиб ётди. Имкон қадар барча муолажалар амалга оширилди. Эл-улус Соҳибқиронга омонлик тилаб, дуолар қилди. Ниҳоят, Яратганнинг шафқати билан касаллик чекинди. Соҳибқироннинг аҳволи ўнгланди. Аммо ҳамма иккиланарди: ҳазратнинг соғлиғи бу оғир юришни кўтара олармикан? Бироқ Соҳибқирон аҳдидан қайтмади: ё у жуда қаттиқ ғазабланганди, ё бош кўтараётган бу аждаҳони зудлик билан, тезда янчиб ташлаш шартлигини, бильакс, кучайиб, янада оғир ташвишлар туғдириши мумкинлигини тушуниб етган эди. Қўшинга тайёргарлик ишларини поёнига етказиш тўғрисида буйруқ берилди. Шу кунларда амирзода Мироншоҳ ҳам Хуросондан ўз лашкари билан келиб қўшилди.

Соҳибқирон мамлакат ҳукмронлигини набираси Пирмуҳаммад (15 ёш) ва ўғли Шоҳруҳ (14 ёш)га топширди. 1391 йил 19 январда Тўхтамиш устига юриш бошланди. Малика Чўлпон Мулк оғо (у бир йил олдин Соҳибқироннинг никоҳига ўтган эди) кўчи билан сафарда бирга кетадиган бўлди.

Қораосмон мавзеъи (бу жой Чимкент вилоятининг Ўрдабоши авдони ҳудудида; 1992 йил октябрь ойида илмий экспедиция билан у ерда бўлиб, зиёрат қилганмиз. Қораосмонда қозоқларнинг уч улуғ жузи бийлари жунғорларга қарши биргаликда курашиш (XVII аср) учун онт ичганлар — **муаллиф**)га етиб келишганида, Тўхтамишхон тарафдан элчилар ташриф буюриб, узрхоҳлик қиладилар. Улар Тўхтамиш ўз қилиқларидан қаттиқ пушаймонда эканини, баъзи бекларнинг иғвосига учганини, Соҳибқироннинг унга ўз ўғлидек марҳаматлар кўрсатганини унутмаганини изҳор этадилар. Темурбек элчиларга етарли ҳурмат кўрсатади ва "Шу "ўғли"миз билан толеъимизни майдонда синаб кўришга аҳд қилдик, энди сўзимиздан қайтмаймиз", деб жавоб беради. Соҳибқирон чиндан ҳам қаттиқ ғазабланган эди.

21 февралда шаҳзодалар ва беклар йиғилиб, қурултой қилдилар, энди юришда орқага қайтиш йўқлигини қатъий қилиб қўйдилар.

Қиш чилласи ўтган эди, қўшин йўлга чиқиб, Қарочуқ ва Соброндан ўтиб, чўлга кириб борди. Олдинда тубсиз, адоқсиз текислик ястаниб ётарди. Бундай шароитда юриш жуда қийин эди. Мўлжал тўғри олинмаса, адашиб кетиш мумкин. Бунинг устига сув, отларнинг озуқаси катта ташвиш туғдирарди. Бепоён саҳрода қарийб икки юз минг лашкар еру кўкни тутиб олға босарди. Тарихчи ёзадики, қўшин 28 мартда Қарсақбай мавзесига етди **(ҳозирги Жезқазғондан 100 км шимолроқда).** Бу ерда Кичик тоғ ва Улуғ тоғ бор эди. Соҳибқирон Улуғ тоққа чиқди-да, атрофни кузатди. Борлиқ ям-яшил эди. Ҳазратнинг кўнглидан ажиб ҳислар ўтди. Балки у тақдир ўзини қандай жойларга етаклаб келганини-ю, бу ерлардан яна қачон ўтиш насиб этишини мулоҳаза қилгандир. Тоғдан тушди-да, тошдан бир минора тиклашларини буюрди. Минора битгач унда шундай ёзув қолдирди: (мазмуни) "Турон мулкининг султони... шу ердан ўтди". **(Бу ёзувли тошнинг ҳозирги тақдири номаълум. Ўтган асрнинг 30-йиллари охирида Қарсақбай кони яқинида, Қорамўла тоғ ёнбағрида ёзувли тош топилган. Унда арабча ва уйғур имлосида туркийча ёзувлар бўлган. Кейинчалик Бойқўнғир космодроми очилгач, бу жойлар ёпиқ ҳудудга айлантирилган).**

Йўлга чиққанларига ҳам тўрт ой бўлиб қолди. Тўхтамишнинг дараги топилмас эди. Озиқ-овқат тақчиллиги ва толиқиш сезила бошлади. Саҳро кўкатлари, паррандаларнинг тухумлари билан тамадди қилишга ҳам тўғри келди. Унга озгина туз ва кўкат сувлари қўшиб қайнатилиб, буламуқ тайёрлаб ердилар. 3 майда ҳозирги Кузтанай вилояти ҳудудида катта ов уюштиришга ҳукм бўлди. Шу ерда ҳўкиздек чўл кийикларини кўришди. Етарлича озуқа ғамлашди.

Ҳикоя қилишларича, лашкарнинг аҳволи ҳақида Соҳибқирон Самарқандга хат ёзиб, Сароймулкхонимдан маслаҳат сўрайди. Хазинадан маблағ жўнатишини талаб қилади. Бибихоним ҳазратга шундай жавоб ёзган экан: "...Хазинангиз-ку тугабди, сиёсатингиз ҳам тугадими?!" Соҳибқирон бу тагдор гапни мулоҳаза қилиб кўриб, шундай йўл тутибди: ҳайвон суякларини турлича шаклда қирқтириб, уларга муҳр босибди-да, пул ўрнида навкарларга тарқатибди. Кейинчалик катта бойликка эга бўлишгач, суякларнинг қиймати алмаштириб берилган экан.

Ҳаким САТТОРОВ

Овдан кейин Соҳибқирон қўшинини кўрикдан ўтказишга аҳд қилди. Лашкар фавжларини ўғиллари — Умаршайх ва Мироншоҳ, набираси — Муҳаммад Султон, шунингдек, Султон Маҳмудхон, Худойдоди Ҳусайний, Шайх Тумер бошқаришади. Икки кун давом этган кўрик юқори тайёргарлик ва байрамона кайфиятда ўтади. **(Шуниси эътиборлики, "Темур тузукларининг "Сипоҳнинг ярoқ-жабдуқлари ва анжом-жиҳозлари тузуги", "жангу жадал, уруш майдонига кириш, қўшинни сафлаш ва ғаним лашкарини синдириш тузуги" бўлимларида сипоҳ ва қўшиннинг аҳволи жуда аниқ белгилаб қўйилган. Демак, кўрикда ўша талабларнинг бажарилиши текширилган).** Бу тадбир ҳам Соҳибқирон ҳарбий таълимотининг бир бўлаги эди.

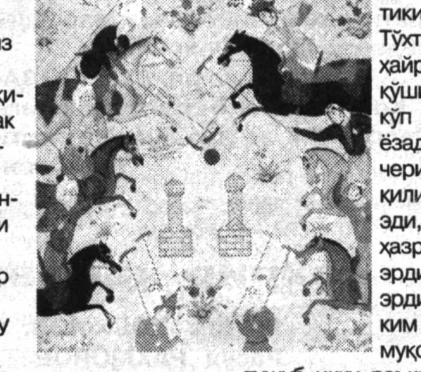

Ниҳоят, натижасиз кезишлардан зериккан Соҳибқироннинг шерюрак набираси Муҳаммад Султон бобосидан қўшиндан ажраб илгари боришга ва душмандан ҳабар топиб келишга рухсат сўрайди. У 12 майда ўз сипоҳлари билан олға кетади, икки кундан сўнг янги ёқилган гулхан изларига дуч келадилар. Бу беш ойдан бери учратганлари биринчи жонли нишон эди. Қўшин ҳушёрликни ошириб яна олдинга юради ва Тобол дарёсидан ўтади. Ушбу юриш тафсилотларида қайд этилишича, Тобол ва Ёйиқ дарёлари оралиғида қарийб бир ой Тўхтамишнинг дараги қидирилади. Асирлар ҳам аниқ маълумотни билмайдилар. 6 июнда Ёйиқдан ўтиб, Қирккўл (Челябинск)гача излаб ҳам бирор белги тополмайдилар. Олтин Ўрданинг собиқ хони Мамайнинг ўғлини ярадор ҳолида асир олиб келдилар. Унинг маълумотларидан Тўхтамиш турган жойни аниқлаш имкони бўлди. Разведкага борган Ийгу Темур бошлиқ илғор қисмни Тўхтамиш лашкари сезиб қолади ва кучлар тенг бўлмаган шароитда тўқнашув юз бериб, Ийгу Темур ва 2-3 нафар беклар ҳалок бўлади. Соҳибқирон Ийгу Темурнинг ўрнига Қиличқайнинг ўғли Шоҳмаликни бек тайинлайди, унинг муҳрини ва мулкини бахш этади. Шу ўринда Темурбек, умуман, Темурийлар хонадонига бетимсол садоқат кўрсатган зот катта саҳнага чиқади.

> **Соҳибқирон Темурбекнинг тарихини ёзган турли тоифадаги муаррихлар ҳазратнинг шахматга жуда ишқибоз бўлганликларини қайд этишган.**

Соҳибқирон Умаршайх Мирзога 20 минг лашкар бериб, тутқич бермас Тўхтамишни топиш вазифасини юклайди. Эртасига керакли хабар Темурбекка келиб етади.

18 июнь куни Самара шаҳрининг шимолидаги Қундузча мавзеъида лашкар алоҳида сафланиб, жанговар ҳолатга келтирилди. Соҳибқирон бу муҳорибага ҳали ҳеч ким қўлламаган янги усулни жорий этди. Қўшинни 7 бўлакка (бу сонни хосиятли деб ўйларди) бўлди, ҳар бирига алоҳида лашкарбошилар тайинлаб, ғўлни баронғор ва жавонғор билан қувватлантирди, ҳар бир бўлинмага алоҳида аниқ топшириқлар берди. Олдинда илғор, ортда пистирма — хуллас, мураккаб бир тузилма яратиб, тўла жанголди устунлигини таъминлади. Душман тарафдан қоровул қисми пайдо бўлди. Тўхтамиш уларни Жўчи наслидан бўлган шаҳзодалардан тузган эди. Бирданига Соҳибқирон отлардан тушиб, чодирлар тикишга амр этди. Тўхтамиш бундан ҳайрон бўлди. Унинг қўшини сон жиҳатдан кўп эди. Тарихчи ёзади: "Ҳазрат ҳаргиз черик билан эътимод қилиб кўнгул қўймас эди, анинг умиди ҳазрат Жаббордан эрди ва одатда бу эрдиким, ҳар урушдаким ғаним била муқобила бўлиб эрди, тушуб икки раъкат намоз ихлос била ўқиб, тазарруъ ва зорий била ҳазрат Ҳақдин нусрат тилар эрди". Намоз тугагач, байроқлар кўтарилди, ноғора ва нафирлар чалинди, еру кўкни тутган шовқин-сурон билан душман устига от қўйилди. Сафарда бирга бўлган Саййид Барака қўл кўтариб дуо қилди. Жанг бошланди. Ҳожи Амир Сайфиддин биринчи бўлиб ўзини душманнинг сўл қанотига урди ва бир зарба билан тўзитиб юборди. Шаҳзодалар, амирлар, беклар ғалаба иштиёқида шиддат билан чопишдилар. Умаршайх Мирзо жасорат билан Тўхтамишнинг устига бостириб борди, рақиб ҳужумга дош беролмай қочди. Тўхтамишнинг қочгани хабарини Соҳибқиронга етказдилар. Темурбек унинг изидан борди, бироқ Тўхтамишда тўхтаб уришадиган мажол йўқ эди. Лашкардан ҳар ўн кишидан етти кишини ажратиб, душманни таъқиб этишга юбордилар. Улар Волга дарёсигача қувиб бордилар. Тўхтамиш ўша томонларга қочиб кетди. Жўчи авлодидан икки шаҳзода ҳазрат қошига келди. Улар Тўхтамиш билан келиша олмас эдилар. Соҳибқирон уларга сарполар берди, улусларига бошлиқ қилиб тайинландилар. Умуман бу галги ғалаба айнан мўғуллар яшаган заминда, улар давру-даврон сурган ҳудудларда нишонланаётган эди. Соҳибқирон қўшинида уларнинг кўплаб уруғдошлари бор эди, баъзилари яхшигина мавқега эга бўлдилар. Қариндошлар бир-бирларини излаб кетишди, баъзилари уларни бошлаб Самарқанд лашкари сафига олиб келса, баъзилари бу ёқдан у ёққа қочиб кетди. Хуллас, Соҳибқирон Тўхтамишнинг ўрнига ўзига хайрихоҳ бўлган Чингизийлардан ҳукмронлар тайинлайди. Шу йўл билан Тўхтамиш ва Мовароуннаҳр ўртасида буфер юзага келади.

Волга бўйларида эришилган зафар муносиб нишонланади. Ғолиблар жуда катта миқдордаги ўлжага эга бўладилар. Қўшинга мириқиб ҳордиқ чиқаришга изн берилади. Улар 26 кун давомида Тўхтамиш устидан эришилган ғалабани нишонлайдилар, "дунёдаги энг гўзал қизлар хизматда бўлди", деб ёзади тарихчилар ўша кунлар ҳақида.

Шундай қилиб, Олтин Ўрданинг мавқеига путур етди. Икки асрдан буён бутун Европага таҳдид солиб турган рақиб чекинди, уларни ҳам енга оладиган, тиз чўктирадиган куч дунёда пайдо бўлганини ҳамма билди.

Бу юришдан кўзланган стратегик мақсадга тўла эришилди. Энди бу ёқларда узоқ қолиб бўлмасди. Зафарнишон лашкар ватанга йўл олди. 11 ойдан кейин Мовароуннаҳрга қайтиб келдилар. Соҳибқирон ўша йил қишни Тошкентда ўтказди. Шимолга уюштирилган юриш сабоқлари таҳлил қилинди, ўлжаларнинг ҳисоб китоби олинди, яна навбатда турган юмушларга тайёргарлик кўрилди. Энди жануб ўзига чорлаётган эди.

Қалб мавжи

ИСТИҚЛОЛ НАШИДАСИ

Дарёлар оқади бир дам тинмасдан.
Юлдузлар сайр этар бир дам қўнмасдан.
Нега сен яшайсан, дўстим, ёнмасдан,
Ҳаёт нашъасига қониб-қонмасдан?!
* * *
Кўрдим доноларнинг доносини мен.
Кўрдим барноларнинг барносини мен.
Инсон талпинаркан қуёшга, ойга,
Англадим буюклик маъносини мен.
* * *
Кимдир муаммони кўрдими — ечар;
Кимдир муаммони кўрдими — қочар.
Кимдир айланади ва ўргилади —
Қирқ йил бир муаммо устида ночор.
* * *
Бахилларнинг юзлари кўмирдек қора.
Бахилларнинг ичи тузалмас яра!
Ҳар кун, ҳар соатда мард бўл, сахий бўл;
Меҳрибон халқингнинг кунига яра!
* * *
Қизиқдир бу ҳаёт мусобақаси.
Гоҳо талаш бўлар отнинг тақаси.
Пуфагин шиширмоқ бўлиб қурбақа,
Ёрилиб кетай дер нақ бақбақаси.
* * *
Еган-ичганимиз — бари беъминнат.
Лекин ҳаёт боғи бизга омонат.
Яна билингизким, — гуноҳи азим —
Бу боғ соҳибига қилмоқ хиёнат.
* * *
Орзумиз кўлами осмонларга тенг.
Дунёда йўқ биздек миллат бағри кенг.
Халқига фидойи йигит, қизларни
Юртининг очилган гулларидир денг.

АБДУЛ-ҚОДИР

Аваз Ўтар таваллудига 120 йил тўлди

УСТА ЎТАРНИНГ ШОИР ЎҒЛИ

Ҳар гал Хивадан воҳа маркази Урганчга борганимизда шаҳарга кираверишда — бир томони Шовот канали, яна бир томони Замахшарий боғи билан туташ жойда ҳамиша халқ дарди билан яшаб, ижод қилган шоир Аваз Ўтар хотираси яратилган ҳайкалга кўзимиз тушади. Бошига хоразмча шерозий чўгирма, эгнига тўн кийиб олган, бир қўлида китоб ушлаган шоир сиймосида унинг айни кунга келиб, яъни бир аср вақт ўтгач рўёбга чиққан орзу-истаклари намоён бўлиб тургандек туюлади кишига.

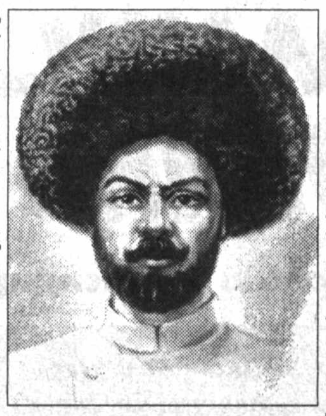

Аваз Ўтар 1884 йил 25 августда Хива шаҳрида туғилди. Отаси Полвонниёз Гадойниёз ўғли халқ орасида "Уста Ўтар" номи билан машҳур бўлган. Табиблиги билан шуҳрат қозонган. Хон саройида сартарош, айни пайтда хоннинг махсус табиби бўлган. Ўз муолажалари билан ҳамюртларига ҳам бажонидил хизмат қилган. Илму маърифатдан хабардор бўлганлиги боис фарзандларининг камолига ҳам алоҳида эътибор берди. Саккиз ёшида Аваз мактабга бориб саводини чиқарди. Сўнг Мадамин Иноқ мадрасасида таҳсил олди. Ёш Авазнинг кўнглида ўша пайтлардаёқ адабиётга ҳавас уйғонган эди. Навоий, Бедил, Шерозий, Жомий, Фузулий, Низомий Ганжавий каби шарқ мумтоз адабиёти намоёндалари асарларини кунт билан ўргана бошлади. Отаси хонадонига тез-тез ташриф буюрадиган Комил Хоразмий, Муҳаммад Юсуфбек Баёний, Аҳмаджон Табибий, Мутриб, Чокар, Ходим, Мирзо, Пур Комил, Рожий, Нишотий, Комил Девоний, Ланасий каби шоирларнинг суҳбатларига, мушоираларига гувоҳ бўлган Аваз Ўтарнинг ўзи ҳам аста-секин уларнинг даврасига қўшилади. Ўн беш ёшидан шеърлар машқ қила бошлайди.

Кейинчалик Аваз Ўтар ўз шеърлари орқали ўша замоннинг халққа қайишмаган бой-амалдорларини беаёв ва бешафқат фош эта бошлайди. Бир туркум шеърлари "Фалонкас" деб номланса-да, бу шеърлар кимлар ҳақида, қандай қусур ва иллатларни фош этишга хизмат қилишини унинг ижоди билан танишганлар дарров фаҳмлар эдилар. Бой, амалдорлар эса ўз навбатида Аваздан қасос олиш мақсадида уни хонга ёмон отлиқ қилиб кўрсатадилар, устидан турли бўҳтонлар, тухматлар уюштирадилар. Шеърларини бошқача талқинда хонга етказадилар. Бундан ғазабланган Муҳаммад Раҳимхон Авазнинг қўлларига кишан солдиртириб, саройга келтиради. "Халқим дардини куйлаш — менинг виждон ишим, бурчим" деб ўз лафзидан тонмаган Авазни хон қаттиқ жазолайди, уни осиб ёки тошбўрон қилиб ўлдириш ниятида бўлади. Бироқ бир томонда ўз табиби Ўтар бобонинг ҳурмати, қолаверса халқнинг ғазабига дучор бўлишдан қўрққан хон бунга ботинмайди. Икки юз дарра урилиб, ҳушидан кетиб қолган шоирни телбага чиқарадилар ва уни қўшни Янгиариқ туманидаги Остона қишлоғида жойлашган Оқмачитга бадарға қилишади. Бу ерда кўп азоб-уқубатлар, руҳий изтироблар домига тушган Аваз жуда қийналади. Лекин сабр-қаноат, ирода билан барча уқубатларни енгишга ўзида куч топади. Бадарғадан қутилгач, ота касби — сартарошликни давом эттиради. Ижоддан тўхтамайди. Баёний, Чокар, Мутриб каби шоир дўстлари, халқ ичидаги мухлислари шоир ҳолидан хабар олиб туришади. У илм-фан, маърифат тўғрисидаги ўзгаришлар, янгиликларга қизиқиб, ўзи ҳам бу каби саъй-ҳаракатлар ривожига ҳисса қўшишга интилади. Ўзбек, рус, озарбайжон тилларида чиқадиган газета-журналларни мунтазам ўқиб борди. Ўзи ҳам вақтли матбуотда қатнашиб турди. Аваз Ўтарнинг баъзи шеърлари ўша пайтларда Тошкентда чоп этилган газеталарда ҳам босилган. Айрим ғазаллари ҳофизлар томонидан куйга солинган.

Муҳаммад Раҳимхондан кейин тахтга ўтирган Исфандиёрхон ҳамон ноинсоф амалдорларни фош қилувчи шеърлар ёзаётган Авазни таъқиб остига олиб, тазйиқ ва зулм ўтказа бошлайди. Хон соғлиги ночор бўлган шоирга 150 дарра уришни буюради. Бу воқеадан сўнг касалланиб ётиб қолган Аваз Ўтар 1919 йилда, 35 ёшида оламдан ўтади. Халқ чуқур қайғуга ботади. Ўтар бобо ўшанда 89 ёшда бўлган. У ўғли тобутини кўтариб, сўнгги йўлга кузатади. Аваз Ўтарнинг ўзи ҳам ўлимини олдиндан сезган шекилли, вафоти олдидан бир шеър ёзиб қолдирган экан. Унда шундай жумлалар бор:

Фидойи халқим ўлсин танда жоним,
Бўлиб қурбон анга руҳи равоним.
Гар ўлсам дарбадар мазлумлар учун,
Будур мақсуди қалби нотавоним.
На яхши ўйлаким, маъқули манзур.
Аваз, халқим учун тўкилса қоним.

Оташқалб шоир Аваз Ўтарнинг асарлари, бой ижодий мероси ўзбек адабиёти хазинасини бойитди, кўнгиллар мулки бўлиб қолди.

Абдулла САФОЕВ.

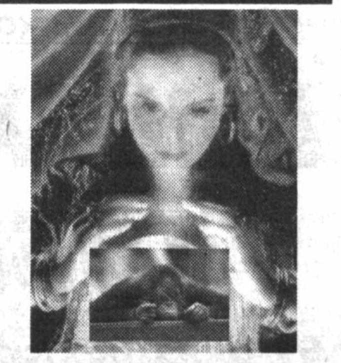

МУНАЖЖИМЛАР ТАЪБИРИ

ҚЎЙ (21.03-21.04)
Ўта масъулиятли вазифани ҳал этишни нима учун айнан сизга топширганлари устида бош қотириб ўтиргунча, тезроқ уни бажаришга киришинг.

СИГИР (22.04-20.05)
Куз фасли олдидан бу бурж вакиллари кайфиятида «Бир кўришда муҳаббат» каби ҳолатларга мойиллик туғилиши мумкин. Эҳтиёткор бўлинг.

ЭГИЗАКЛАР (22.05-21.06)
Ўзингиз тартиб-қоидаларга тўлиқ риоя қилмай туриб, буни бошқалардан талаб қилишингиз кўпчиликнинг ҳақли эътирозига сабаб бўлиши мумкин.

ҚИСҚИЧБАҚА (22.06-22.07)
Сизни эса шу кунларда ижодий кўтаринки кайфият чулғаб олади. Бу самараси сизга ҳар жиҳатдан фойдали бўлади. Моддий аҳволингиз яхшиланади.

АРСЛОН (23.07-22.08)
Айнан шу кунларда сизга хос бўлган ўз кучига ортиқча ишониш туфайли катта моддий ва маънавий зарар кўришингиз эҳтимолдан холи эмас.

ПАРИЗОД (23.08-22.09)
Сабабсиз тушкунликка тушишингиз оқибатида мўлжаллаган анча ишларингиз ижроси орқага сурилиши мумкин. Сиздаги тушкунлик бошқаларга ҳам «юқади».

ТАРОЗИ (23.09-22.10)
Кишилар руҳиятидаги ўзгаришларни англай олиш қобилиятингиз шу кунларда сизда жуда асқотиб қолиши мумкин. Муносабатларда эҳтиёткорлик зарар қилмайди.

ЧАЁН (23.10-22.11)
Ўзингиз муҳим ҳисоблаётган ишлар билан дам олиш кунлари шуғулланмасликни маслаҳат берамиз. Майда-чуйда юмушларни эса кечга қолдирманг.

ЎҚОТАР (23.11-21.12)
Яқин кунларда фақат ўз билгингизча иш тутинг. Шунда сизнинг ўрнингизни босувчи киши яқин-орада топилиши мушкул бўлади.

ТОҒ ЭЧКИСИ (22.12-19.01)
Сиз эса жиддий ва муҳим ишларни асло кечиктирмай бажаришга киришинг. Дам олиш кунларигача улгурсангиз нур устига аъло нур.

ҚОВҒА (20.01-18.02)
Яқин кунлар руҳан қийин аҳволда қолишингиз мумкин. Дардингизни дуч келган кишига эмас, синашта дўстингизга айтинг.

БАЛИҚ (19.02-20.03)
Ишдаги ҳамкорларингиз билан бир қатор келишмовчиликлар юз бериши мумкин. Аммо бу кайфиятни туширишга арзийдиган сабаб эмас.

"КЎЧМА ОММАВИЙ СПОРТ"

Шу номли гуруҳ маҳаллаларда спорт мусобақаларининг ташкилотчиси бўлмоқда

"Камолот" ёшлар ижтимоий ҳаракати Ҳамза тумани бўлими, Тошкент Давлат Жисмоний тарбия институти ҳамкорликда "Кўчма оммавий спорт" гуруҳи ташкил этишди.

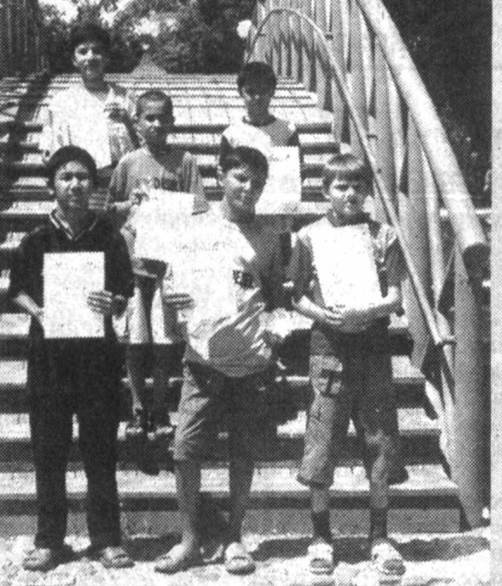

Гуруҳнинг асосий мақсади маҳаллаларда турли тадбирларни ўтказиш билан бир қаторда, аҳоли ўртасида оммавий спорт турларини тарғиб этиш, маҳалла ёшлари учун турли хил спорт тўгаракларини ташкил қилишдан иборат.

Яқинда Ҳамза туманидаги 230-мактаб спорт майдонида гуруҳ томонидан ташкил этилган маҳаллалараро оммавий спорт мусобақалари бўлиб ўтди. Унда Тарнов боши, Донишманд, А.Икромов, Х.Худойбердиев, Гулистон, А.Яссавий, Нодира номидаги маҳаллаларда яшовчи вояга етмаган болалар иштирок этишди. Ҳаяжонли ва қизғин баҳслар остида кечган мусобақа якунида ғолиблар аниқланиб, уларга "Камолот" ёшлар ижтимоий ҳаракати Ҳамза тумани бўлимининг эсдалик совғалари ва фахрий ёрлиқлари топширилди. Шунингдек, маҳаллалардаги кам таъминланган оилалар фарзандларига ҳомийлар томонидан мурувват ёрдамлари уюштирилди.

Шоҳида АБДУЛАЗИЗОВА

СУРАТДА: Донишманд номли маҳаллада бўлиб ўтган мусобақадан лавҳалар.

Қашқадарё вилояти

Р.ГАЛИЕВ олган сурат.

Деҳқонобод шаҳридаги Абравон маҳалласида яшовчи Раҳмат бобо Ҳусанов табаррук 85 ёшда бўлса-да, ғайрат-шижоатда ҳатто унча-мунча навқирон ёшлардан ҳам ўзади. Умумий майдони нақд 5 гектар келадиган улкан боғ Раҳмат бобонинг миришкорлиги самараси.

Ташаккур

"ДУНЁДА ЯХШИЛАР КЎП!.."

Хадича опа кўз хасталиклари бўйича I гуруҳ ногирони бўлса-да, унинг маънодор боқишлари, юриш-туришлари, саранжом-саришталигини кўриб беихтиёр унинг кўзлари ожизлигига ишонгингиз келмайди.

Турмуш ўртоғи енгил-елпи ҳавасларга берилиб, оилани ташлаб кетганида муштипар аёл уч нафар болаларини бағрига босганча ёлғиз қолаверди. Аёл фарзандларига ҳам оталик, ҳам оналик меҳрини берди, муштдек жуссаси билан тоғдек ташвишларни елкасига олди. "Худога шукр, қийинчиликлар ортда қолди", дея тин олган ҳам эдики, ўғли дардга чалиниб қолди. Хадича опа кун сайин аҳволи оғирлашиб бораётган фарзандини Тошкент вилояти тери-таносил касалликларини даволашга ихтисослашган шифохонага олиб борди. У ерда бош шифокор Саъдулла Соипов, болалар бўлими бошлиғи Низомжон Жабборовлар кўнгли ярим бу инсонни самимият билан кутиб олдилар.

— Олижаноб инсонларнинг беминнат ёрдамлари туфайли фарзандим оёққа турди, — дейди Хадича опа кўзларида қувонч ёшлари қалқиб. — Бу дунёда яхшилар кўп экан. Қани, энди менинг ҳам қўлимдан келсаю, уларга ҳам яхшилик қилсам...

Хадича опанинг ўйчан нигоҳларида улуғ бир самимият намоён бўлиб турибди. Унинг одамларга яхшилик соғиниб яшашининг ўзи бир яхшилик эканлигини қалбан ҳис этдим.

Мавжуда САФАР қизи

Тошкент шаҳар Юнусобод туманидаги "ХАЁТИЛЛА" хусусий фирмаси ўз низом фондини 590294 сўмдан 305011 сўмга камайтирилганлигини маълум қилади.

Частное предприятие "ELMEX" Мирабадского района г.Ташкента (ОКПО 15769249) ликвидируется. Претензии принимаются в течении 2 месяцев со дня опубликования по тел: 1914353

Утеренный свидетельство об окончании восьмилетнем оброзовании Д 034842 выданный средней школой 217 Чиланзарского р-на г.Ташкента в 1982 году на имя Архиреевой Ольги Евгеньевны считать не действительным.

Тошкент Давлат Университети томонидан 1990 йилда Муминова Таджиниса Джораевна номига берилган УВ-I 072170 рақамли диплом йўқолганлиги сабабли бекор ҳисобланади.

Тақдимот таассуроти

"ҚОНЛИ ОЛИШУВ" — ХАЛҚАРО КИНОКЎРИК ҒОЛИБИ

Ёз ойлари айнан ўзбек киноижодкорлари томонидан яратилган янги фильмлар премъерасига бой бўлди. Яқинда Алишер Навоий номли кино саройида "Санъат ва маъно" студияси томонидан детектив жанрида яратилган "Қонли олишув" фильмининг тақдимот маросими бўлиб ўтди. "Санъат ва маъно" студияси бундан роппа-роса 10 йил олдин ташкил этилган.

Шу вақт ичида студия Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар Вазирлиги билан ҳамкорликда 15 дан зиёд фильмлар яратди. Россия пойтахти Москва шаҳрида бўлиб ўтган Детектив фильмлар кўрик-фестивалида қатнашиб, 30 дан ошиқ давлат киноижодкорлари томонидан тақдим этилган 52 та фильм қаторида намойиш этилди ва обрўли ҳайъат томонидан юқори баҳоланиб, 1-ўринни эгаллаганди. Албатта, бу биз учун катта шараф.

Фильм бадиий раҳбари — Пўлат Саидқосимов, бош оператор Жамшид Рўзматов, рассом Алишер Умрзоқовлар маҳорати фильмни томоша қилиш жараёнида яққол сезилиб турди. Бош ролларни Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артистлар Баҳодир Қосимов, Пўлат Саидқосимов, Аброр Йўлдошев, Раъно Зокирова, Эркин Комилов, Элмира Раҳимжонова, Матёқуб Матжонов, Ўлмас Алижўжаев ва бошқалар ижро этишган. Фильм 80-йилларда Андижон шаҳрида рўй берган воқеаларни акс эттирган бўлиб, ҳуқуқ-тартибот органларининг хизмат чоғида жасорат ва матонат намуналарини кўрсатган марҳум ходимлари хотирасига бағишланади. Фильм воқеалари бир инсоннинг ёлланма қотил томонидан ўлдирилиши билан бошланади. Қотил марҳум гўёки ўз жонига қасд қилгандек таассурот яратишга уринади. Дастлаб у бунга эришади ҳам. Лекин Ички ишлар ходимларининг сайъ-ҳаракатлари туфайли воқеанинг мудҳиш тафсилоти бирин-кетин фош бўла бошлайди... Фильм томошабинларнинг бугунги талабига, дидига мос равишда суратга олинган. Ҳар бир кичик детал — кўчалар, хоналардаги буюмлар (ва ҳаттоки кўпчилик исмлар) — барчаси 80-йиллар муҳитини эслатади. Айниқса, ўша даврларда ҳукм сурган шўролар тузуми кирдикорлари ҳаққоний талқин этилган.

Таъкидлаш жоизки, юртимизда мустақиллик йилларида санъатнинг йўналишлари қаторида театр ва кино соҳасини ривожлантиришга ҳам катта эътибор берилмоқда. Бу эътибор натижаси ўлароқ ўзбек киноижодкорлари томонидан миллий руҳда, ўзбекона табиатимизни акс эттирувчи фильмлар яратилмоқда. Уларнинг барчаси муваффақиятли чиқмоқда деб айтолмасак-да, яқин келажакда бу изланишлар самарасида "Келинлар қўзғолони", "Суюнчи", "Ёр-ёр", "Мафтунингман" каби элга манзур, дунёга машҳур фильмлар экран юзини кўришига ишонамиз. "Қонли олишув" эса детектив жанрида яратилажак ўзбек фильмлари сафидан муносиб ўрин олади.

Моҳичеҳра ЛАТИПОВА,
Комолиддин Беҳзод номидаги Рассомлик ва дизайн институти талабаси.

Танлов якунланди

"Олтин мерос" халқаро хайрия жамғармаси, Маданият ишлари вазирлиги ва "Камолот" ёшлар ижтимоий ҳаракати Ватанимиз мустақиллигининг 13 йиллиги байрами ҳамда Меҳр ва мурувват йилига бағишлаб ҳаваскор сурнайчиларнинг 1-Республика кўрик танловини ташкиллаштирган эди.

СУРНАЙ СЕҲРИ

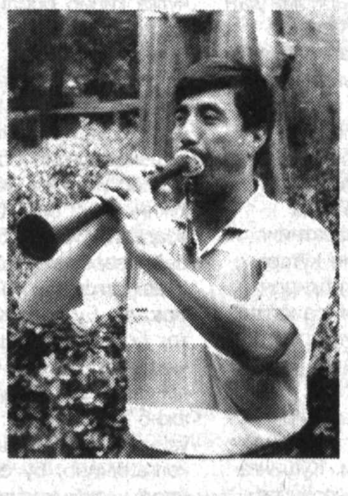

Бу хайрли ташаббус "Маҳалла", "Нуроний" жамғармалари, Ўзбекистон телерадиокомпанияси томонидан қўллаб-қувватланди.

Шу йилнинг май-июль ойларида танловнинг туман ва вилоят босқичлари бўлиб ўтди. Бу жараёнда халқимизнинг тўй-ҳашамларини, маросим ва қувончли кунларини безаб келаётган юзлаб маҳоратли ижрочилар кашф этилди. Уларнинг энг моҳирлари танловнинг Республика босқичида қатнашиш имконини қўлга киритдилар.

Яқинда Ғ.Ғулом боғида танловнинг вилоятлар, Тошкент шаҳри ва Қорақалпоғистон Республикаси босқичи ғолиблари "Энг моҳир сурнайчи" деган шарафли эътирофга сазовор бўлиш учун беллашдилар.

Ҳаваскор сурнайчиларнинг 1-Республика танлови бош соврини — Гран при хоразмлик Қувондиқ Матёқубовга, 1-ўрин эса тошкентлик Абдуманноп Тешабоевга насиб этди. Тошкент вилоятидан келган Қаҳрамон Қосимов ва тошкентлик Атҳамжон Ҳожибоевлар иккинчи ўрин, андижонлик Собиржон Холиқов, наманганлик Неъматжон Нурматов, жиззахлик Дилшод Ибрагимовлар эса учинчи ўрин соҳиби бўлдилар.

Mahalla
Бош муҳаррир: ЧОРИ ЛАТИПОВ

Таҳрир ҳайъати:
Аъзам ГАДОЙБОЕВ,
Акмал САИДОВ,
Ниғматилла АБДУЛЛАЕВ,
Бобур АЛИМОВ,
Рустам ҚОСИМОВ,
Расул РАҲМОНОВ
Мавлуда ҚОСИМОВА
(бош муҳаррир ўринбосари),
Бахтиёр РИЗАЕВ,
Шуҳрат РИЗАЕВ,
Беҳбуд ЖУМАЕВ,
Таъназберди ҚУРБОНОВ,
Эркин ҒУЛОМОВ.

Газета таҳририят компьютерларида терилди ва саҳифаланди, офсет усулида босилди.
А-2, 2 босма тобоқ.
«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида босилди.
Тошкент, Матбуотчилар кўчаси 32.

Телефонлар:
Қабулхона — 136-53-93.
Тел/Факс: — 133-44-25.
Масъул котиб: 136-53-75
Хатлар бўлими:
136-57-62.

6456 нусхада чоп этилди. Буюртма Г-926
Топширилди — 21.00
1 2 3 4 5